Kan seli kabarıyor!..

Edirne'den Kars'a kadar bütün millet aynı arzuyu haykırıyor

Müslümanca yaşamak istiyoruz!

سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu — 7 Temmuz 1978
Siyasî, edebî, tarihî, ilmî, haftalık gazete — 30 Recep 1398
Vilâyet Han Kat: 1 Nu: 101 - 102 — Cağaloğlu — İstanbul

SAYI: 132 / BEŞ LİRA / BİR DM.

YENİ ÇAR BREJNEV'İN İSLÂM ÂLEMİNDE SÜREK AVI DEVAM EDİYOR!..

OKUYUCU SESİ

DURUM

R. TİMUROĞLU

Batılılaşmanın yayıldığı cemiyetimizde bir inanç buhranı var. Kökten kopuşun ve inançsızlığın verdiği sancıyla nesiller arasında açılan uçurumların meydana getirdiği yabancılaşma, bir inanç cemaatı olan cemiyetimizi de buhrana sürüklemiştir.

Bizim kültürümüz ve medeniyetimiz topyekûn, İslâmî karakter taşır. Bizi Batılı kabul etmek, —daha doğru bir tâbirle— bize batıcılığı kabul ettirmeye çalışmak; insanın maymun olduğunu iddia etmek kadar saçmadır.

Bugün içinde bulunduğumuz ve devamlı bir gelişme yolunda olduğumuz zannıyla içine düştüğümüz bunalımın, karışıklığın gerçek sebebi, aşırma kanunlarla cemiyet karakterinin uyuşmazlığından doğan nefrettir. Çünkü kanunlar cemiyetimizin bünyesinden, tarihî gerçeklerinden, inancından, örf ve âdetlerinden kaynaklanmamıştır. Asırlar boyunca **«İslâm Nizamı»** ile yoğrulan ve bu nizam ile hayatını idâme ettiren cemiyetimiz topyekûn olarak, bünyesine zarar veren ve cemaat ruhuyla tezad teşkil eden her türlü nizama, tabiî olarak karşı çıkacaktır.

Batı medeniyeti ile sonradan temasa gelmiş olan bütün milletlerin millî ve manevî değerleri gerçekten sarsılmış, buna karşılık bunlardan hiçbiri gerçek mânada ve istenildiği şekilde batılı bir cemiyet olmayı başaramamıştır.

Bugün bize **kültür** ve **hür düşünce** adı altında öğretilmeye çalışılan, aslında cemiyetimizi öz benliğinden uzaklaştıran ve onu boşlukta bırakarak buhrana sürükleyen sistemli bir propagandadır.

İnkılâp diye kabul ettirdikleri bir takım yenilikler muhakkak bizim mahvımıza sebep olacaktır! Neden bunlar, bizi mahvetmeye ahdetmiş düşmanlarımız tarafından tavsiye edilmektedir? Çünkü onlar, o değişikliklerin mahvımıza sebep olacak hastalığı havî olduğunu bildiklerinden bilhassa tavsiye etmektedirler.

Altıyüz küsur sene hüküm sürerek, en basit ferdî davranışlardan devlet siyâsetine kadar prensiplerini yerleştirmiş bir sistemin sun'î metodlarla ortadan kaldırılma imkânı gerçekleşmemiştir.

Hakikat ne kadar yıkılmaya çalışılırsa çalışılsın hiç bir zaman yok edilemez. Kendimizi tanıyabilmemiz için tarihimizi, kültürümüzü, medeniyetimizi iyi kavramamız lâzımdır. İnancımızın zarurî bir neticesi olarak, cemiyetimizin kurduğu medeniyetin üstünlüğünde kimsenin şüphesi yoktur. Bu üstünlüğün bugün de devam edebileceği gerçeği de gençliğimizin duygularını beslemektedir. Değerlerimiz, tarihimiz, üzüntü ve sevincimiz müşterektir. Gençliğimiz, kökü çok derinlerde olan san'at ve edebiyatımıza hürmet ve hayranlıkla bağlıdır.

Bir İMAN MEDENİYETİ kurmamıza vesile olan Mutlak İnancımıza, İSLÂM'a, sıkısıkıya sarılmalıyız. Bu imânla cemiyetimizin kurtuluşu hazırlanacak, bu temel inancımıza sarıldığımız ölçüde bunalımlardan, putların baskısından kurtularak, yabancılaşmaya yani, batılılaşmaya karşı bir vaziyet alabiliriz.

Bir milletin tarihinde nesiller büyük fertlerden daha mühim bir yer işgâl ederler, çünkü devirlere renk ve şekil veren esas kitleyi onlar teşkil ederler.

Bugün bir nesil yetişmektedir. Bu nesil, inançlarına sahip, tarihine, örf ve âdetlerine sıkısıkıya bağlı, bir zamanlar dünyaya damgasını vurmuş bir İMAN MEDENİYETİ'nin kurucusu olan ceddimizin torunları olan «İslâm Gençliği»dir.

Bugün üzerinde gezindiğimiz toprak, bin yıllık kültür birikimi, okumaya çalıştığımız üniversite, turistine gösterdiğimiz han - hamam, bütün tarihî eserlerin hepsi, eskiye âid. Siz, kendi yüceliğinizi gizlemek için genç nesilleri pasifleştirme yolunu tuttunuz. Ama perdeyi yırtarak, gerçekleri bulan bir nesil yetişmektedir. Bu imânlı nesil memleketin ve cemiyetin kaderine gerçek manâda müessir olacak, istenilen **«Huzur Türkiyesi»**ne kavusulmus olacaktır.

3/1 Sebil Kapak ve Cildleri Çıktı

ipa
ZÜCCACİYE, AVİZE, ELEKTRİKLİ EV CİHAZLARI, PUSET VE ÇOCUK YATAĞI TOPTAN SATIŞLARIYLA HİZMETİNİZDEDİR
ipa
Adres: Prof. Cemil Bilsel Cad. Üç kapılı Selamet Han. No. 117-118 Tahtakale-İST. Tel: 26 63 49

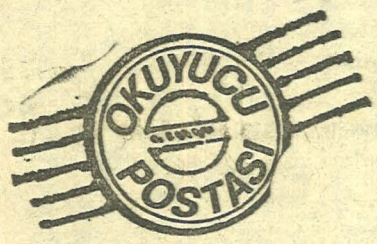

● **İbrahim Bedir/AĞLASUN:** Abone müddetiniz 168. sayımızda nihayete erecektir, selâmlar.

● **Yıldırım Karadeniz/Tirebolu:** Gazetemiz hakkındaki samimî his ve düşüncelerinize teşekkürler ederiz. Ancak sorduğunuz suallere cevap vermekten nefsimizi berî addediyoruz. Zira **Seyyid Kutub, Muhammed Hamidullah** ve bu gibi zevat etrafında vâki olan tenkid ve şikâyetlere evvelce birçok kereler temas etmiş bulunmaktayız. Hatta böyle okuyucu mektuplarını cevaplandırmak şeklindeki beyanlarla iktifa etmeyerek bir defasında başyazı sayfamızı bile buna tahsis etmiştik. Eğer mes'ele hâlâ aydınlanmamışsa, aydınlanmasına imkân yok demektir. Siz belki de gazetemizi yeni takibe başlamış bulunuyorsunuz. Eğer böyleyse, size birkaç ay geriye doğru giderek bu mevzuda yazıp söylediklerimizi bulup okumanızı tavsiye ederiz.

Okuyucu mektuplarına husûsî sûrette cevap vermek imkânımız mevcud olmadığını, zira pek çok mektup aldığımızı da defaatle belirtmişizdir. Selâmlar.

● **Celâl Kül/KONYA:** Gönderdiğiniz aboneler kaydedildi. Gayretleriniz için teşekkür ederiz. Kendi aboneniz 131. sayımızda nihayete erecektir. Selâmlar sunar, alâkanızın devamını dileriz.

● **Rifat Ünal/Gerze:** Akıncılar, MTTB ve Ülkücü Gençlik arasında âhenkli bir çalışma imkânı sağlanması hususundaki temennilerinize katılmamak mümkün değil. Ancak bu işin zannettiğiniz kadar kolay olmadığını, Sebil'in ilk neşriyat devresinde buna büyük bir ehemmiyet verdiği halde sadra şifa bir netice alamadığını hatırlamakta fayda vardır.

Mes'ele yakın bir gelecekte halledilebilecek gibi görünmüyor. MTTB mensubları ile Akıncılar arasında hemen her yerde takdire şayan bir beraberlik mevcuddur. Çünkü bu teşkilâtların her ikisi de, programlarının ilk ve esas maddesi olarak İslâm'ı almaktadırlar. Fakat Ülkücüler ırkî asabiyeti bu en büyük dâvânın üstüne çıkarıyorlar. Diyeceksiniz ki hepsi değil... Fakat hüküm ekseriyete göredir. Bu bakımdan o gençlerin biraz daha dinî asebiyetle hareket etmelerini arzu etmekte ve beklemekteyiz. Bu da kendi aralarındaki mütedeyyin insanların gerçekleştirebileceği bir merhale olacaktır. Selâmlar.

● **İsa Diksu/KUMRU-ORDU:** İsim ve adreslerini bildirdiğiniz kardeşlerimizin abone kayıtları yapılmıştır. Bu hususta gayretlerinize teşekkür eder, selâmlarımızı sunarız.

● **Hasan Korkut/Trabzon:** Abone hususundaki istekleriniz yerine getirilmiştiir. Hakkında mâlûmat sorduğunuz gazetenin durumunu, başyazarımız Trabzon'da kalabalık bir gençlik topluluğu önünde açıkça belirtmiştir. Mahallinden tahkik ediniz. Bize gelen mektuplara husûsî sûrette cevap vermek imkânından mahrumuz. Selâmlar.

● **İsmail Tosun/KONYA:** Abone müddetiniz 172. sayımızda nihayete erecektir. Selâmlar.

● **Mehmed Babacan/KONYA:** Abone müddetiniz 123. sayımızda nihayete erdi. Selâmlar.

● **Mustafa Şengür/MAHMUDİYE-ESKİŞEHİR:** Abone müddetiniz 123. sayımızda nihayete ermiştir. Selâmlar.

● **O. Nuri Karakılıç/ANKARA:** Abone müddetiniz 107. sayımızda nihayete ermiştir, selâmlar.

● **İsmail Gönül/KDZ. EREĞLİ:** Abone müddetiniz 130. sayımızda nihayete erecektir. Selâmlar.

● **Abdülkadir Şahin/İSKENDERUN:** Gönderdiğiniz 200 TL. 1977 yılı borcunuza mahsub edildi. 1978 yılı için borçlusunuz. Ayrıca çift kapakları için her kapak için 40'ar liralık posta pulu göndermeniz gerekmektedir. Selâmlar.

● **Aslan Hacıoğlu/ÇAYELİ:** Abone müddetiniz 148. sayımızda nihayete erecektir, selâmlar.

● **İsmail Bayram/ORHANGAZİ:** Abone müddetiniz 169. sayımızda nihayete erecektir, selâmlar.

● **Ethem İnce/NAZİLLİ:** Borcunuz yok, abone müddetiniz 180. sayımızda nihayete erecektir. Selâmlar.

● **Ali Acar/KONYA:** Abone müddetiniz 118. Sayımızda nihayete ermiştir. Selâmlar.

● **Hasan Poyraz/ADIYAMAN:** Abone müddetiniz 156. sayımızda nihayete erecektir, selâmlar.

● **Osman Avşar/TURGUTLU:** Abone müddetiniz 148. sayımızda nihayete erecektir, selâmlar.

Ahmed Bayrak/KDZ. EREĞLİ: Abone müddetiniz 104. sayımızda nihayete ermiştir, selâmlar.

Mevlüt Özler/ERZURUM: Abone müddetiniz 117. sayımızda nihayete ermiştir, selâmlar.

Mehmet Karaca/ERZURUM: Abone müddetiniz 130. sayımızda nihayete ermiştir, selâmlar.

Sabahaddin Şimşek/SİVAS: Abone müdetiniz 124. sayımızda nihayete ermiştir, selâmlar.

Sabri Tur/VAN: Bizdeki kayıtlara göre 93, sayımızdan bu yana borçlusunuz, nasıl kolayınıza geliyorsa ödemenizi o şekilde yapınız, selâmlar.

Orhan Geçer/ADAPAZARI: Mektubunuzu aldık, «elime geçmedi» dediğiniz 128. sayılı gazetemiz iade olarak geldi. Tekrar gönderiyoruz, posta müvezziinizi ikaz ediniz, selâmlar.

Ali Kaya/KARAMAN: Abone müddetiniz 166. sayımızda nihayete erecektir, selâmlar.

Osman Görâl/DOMANİÇ: Bizde gazeteniz devamlı olarak gönderiliyor, postahanenizden araştırınız. Abone müddetiniz 118. sayımızda sona ermiştir. Selâmlar.

başyazı

DEVLET VEKARINI KORUMAK

Kadir Mısıroğlu

İslâm'ın içtimâî plândaki en esaslı gâyesi, sulh ve müsâlemettir. Bununsa, silsile-i merâtib yani, emir ve kumanda zincirinin teessüsüne bağlı bulunduğu muhakkaktır. Bu da, devletin varlığını ve onun aksam-ı muhtelifesi (muhtelif kısımları) —daha emin bir tâbirle— cüz-i tamları arasındaki âhengi zarûrî kılar. Şu hale nazaran devlet, İslâm'ın belli başlı gâyelerinden birinin gerçekleşmesinde yegâne vasıtadır.

İşte bu sebepledir ki, aslında —işâret eylediğimiz gibi— sırf bir «vasıta« dan ibaret olan devlet'e fevkalâde bir ehemmiyet izâfe edilegelmiştir. Siz, bu «fevkalâde ehemmiyet» e «kudsiyyet» de diyebilirsiniz. Bilhassa bizim tarihimiz, vasıtayı —âdeta— azizleştirmek ve onu gâyenin lâzım-ı gayr-ı mürâfıkı (ayrılmaz bir parçası) saymak tarzındaki bu anlayışın sayısız tezâhürü ile doludur.

Gerçekten, «peygamber postu» kabul edilen «Hilâfet Makamı»na mücerred geçişleriyle «yedi evliya kudreti» iktisab ettiklerine inanılan padişahlarımızın bir çoğu maslahat (halin icabı) gerektirdiğinde yani, devletin bekası icab ettirdiğinde, kendi öz evlâd ve kardeşlerini katlettirmekten bile çekinmemiş değiller midir?!. Câlib-i dikkat olanı da, bu tatbikatın dâima devrin Şeyhulislâmlarının fetvalarına istinad ettirilmiş olmasıdır. Umumiyetle, hayret ve tenkidlere mevzu olan bu tutum şer'î mesnedlerden de mahrum değildir.

Hakikaten, asırlarca içtihadlar vasıtasıyla yürütülegelmiş bulunan İslâm Hukuku'nun bugünkü kanun metinleri gibi ilk müdevven şekli olan Mecelle'de şu kaideler yer almış bulunmaktadır:

«Zarar-ı ammı def' için, zarar-ı has ihtiyar olunur» (Mecelle, Md. 26) yani, umumun zararını bertaraf etmek için husûsî zararlara katlanılır. **«Zarar-ı eşedd, zarar-ı ehaf ile izâle olunur»** (Mecelle, Md. 27) yani, şiddetli zarar hafif zararla ortadan kaldırılır. **«İki fesat teâruz ettikde, ehaffi irtikâb ile a'zamının çâresine bakılır.»** (Mecelle, Md. 28) yani, iki zarar çatıştığı zaman hafifi irtikâb edilerek, büyüğünün çâresine bakılır. **«Ehven-i şerreyn ihtiyar olunur»** (Mecelle, Md. 29) yani, iki şerden ehven olanı ihtiyar olunur. **«Def-i mefâsid, celb-i menâfiden evlâdır»** (Mecelle, Md. 30) yani, zararı bertaraf etmek, menfaat celbetmekten evvel gelir. **«Zarar bi-kader-il imkân def'olunur.»** (Mecelle, Md. 31) yani, zarar imkân nisbetinde ortadan kaldırılır. Bunların hepsi de, şer'î mesnedi olan hukuk kaideleridir.

İlâveten, Osmanlı Devleti'nin husûsiyetleri birbirinden çok farklı çeşitli anâsırı (unsurları) bayrağı altında toplamış bulunması ve hududlarının alabildiğine geniş olması otoriter bir idâre tesis eylemesini gerektirmiştir. Bu durum ise, halkımızın «başa bağlı» ve merkeziyetçi bir idareye mahsus örf, âdet ve alışkanlıklar iktisabına sebep teşkil etmiştir. O derecede ki, emir ve kumanda zincirinin adem-i mevcûdiyetine bir kaç saat bile rıza gösterilmemiştir. Harb meydanında şehid olan bir padişahın na'şı defnedilmeden yeni padişaha hemen orada biat edildiği bile görülmüştür. Filhakika, Peygamber (A.S.) vefatlarında da aynı durum vâki olmuş değil midir?!

İslâm'da hükümetsizlik yani, anarşinin asla tecviz edilmemesinden doğan bu tatbikat, halkımızda vasıtanın azizleştirilmesi istikâmetinde bir temâyüle vücud vermiştir ki, bunun neticesi de o vasıtanın vekar ve itibarını korumak hususunda aşırı bir hassasiyet şeklinde tezâhür etmiştir.

Devletimizin en zayıf zamanlarında bile bu hassasiyetin —değil yabancılara— kendi teb'asına karşı bile nasıl korunduğunu göstermesi bakımından tipik bir misali canlı şahidinin ağzından nakletmek isteriz :

Şimdiki gibi petrol ve buna benzer bir gelire mâlik bulunmayan Mekke ve Medine halkına her sene çeşitli hediyeler göndermek hilâfetin bize intikâlinden daha önce başlamış bir resmî tavrımızdı. Bunun, devletin son yıllarına âid tatbik şekli devlet vekârının nasıl korunduğunu göstermesi bakımından câlib-i dikkattır. I. Dünya Harbine tekaddüm eden günlerde Hicaz vâlisi bulunan Basri Paşa'nın halen sağ olan istihbarat zabiti Nâci Kâşif Kıcıman şahid olduğu bu para ve hediye dağıtma sahnesini şöyle anlatmaktadır :

«Bu ihsanlar, şeyhlere verilirken Basri Paşa, beni yanına çağırırdı. Her şeyhin kabiledeki silâh kuvvetine ve nüfus çokluğuna göre derecesini bilir ve atiyeleri ona göre verirdi. Bu Osmanlı Paşası'nın önündeki büyük kristal masanın altında biner liralık iki torba altın dururdu. Paşa kasden, bir ayağını bu binlik torbasının birisine, diğer ayağını da öteki torbanın üstüne basar ve her kımıldanışında altınlardan ses çıkartırdı. Bu durum, karşısında oturan şeyhler tarafından görülürdü.

Şeyhlerle sohbet tamam olunca, Paşa, altın torbasının birini kucağına çeker ve şeyhlerin kendisince malûm olan derecelerine göre, içinden bir avuç, orta avuç, yarım avuç alarak şeyhlere dağıtırdı. Bu zatlar, birer birer ayağa kalkıp keselerini alırlar ve el öperek Paşa'nın huzurundan ayrılırlardı. Ben de şeyhlere yol gösterir ve onları uğurlardım. Amma, Paşa yerinden kımıldamazdı.

Şeyhler dağıldıktan sonra Paşa, «Nâci, yaz!» derdi. «Ne yazayım, Paşa Hazretleri?» Paşa düşünür: «Filân Şeyh-ülmeşâyih idi. Ona dolu bir avuç altın verdim. Bu, seksen lira tutar. Ona seksen yaz. Filân şeyh idi. Ona yarım avuç verdim. Bu da elli lira tutar.» Parmaklarının arasından altınlar taşarsa, bunu bir avuç sayar ve seksen yazdırırdı. Bu esaslara göre, üç parmağının ucuyla verdiği hediyenin tutarı, yirmibeş altın idi. Bu hesapla, onun söylediği ve benim yazdığım pusulaları altın torbasının içine atar ve hesabı kapardı.» (Nâci Kâşif Kıcıman - Medine Müdâfaası, sh. 77 - 78, İst. 1976).

Şimdi, bir şu tavırdaki devlet vekârını koruma hassasiyetine, bir de, Ecevit hükümetinin laûbaliliklerine bakınız! Devletin teb'a ve hariçteki insanlar nazarında itibar ve güvenilirliğini sarsmak istikametindeki yanlışlar, bugün had safhaya ulaşmıştır. 27 Mayıs'da «köpek» ve «bebek» davaları ile başlayan bu sakim, tutum Ecevit ve hükümetinin sair azası tarafından âdeta tabiileştirilerek tahammül edilmez bir noktaya varmıştır. Üniversite giriş imtihanlarında adam ölmemiş bulunmasını, sanki şimdiye kadar bu imtihanlarda hadise çıkmış gibi, mübalâğalandırarak «Artık anarşiden bahsedilemez» diyen Ecevit'in, bu beyanatın yanında aynı günkü gazetelerde yer alan anarşik hadiselere âid haberleri görünce yüzünün kızardığına ihtimal verilebilir mi bilemeyiz. Aynı şekilde, dahiliye vekili hakkındaki istizah takririnin (gensorunun) görüşülmesinin önlendiği gün de bu haberle birlikte çeşitli anarşik hadiseleri bir arada veren gazeteler, aradaki tezada —maalesef— temas etmemişlerdir.

Diğer taraftan, eski iktidarı, memleketi yetmiş sente muhtaç ettiği yolunda defaatle tenkid ve târize mâruz kılan Ecevit, kendisine yetmiş sent borç para vermek ihtimali olan bir devletçiği haber alırsa, onun ayağına koşup gitmekten içtinab etmemektedir.

Bütün bu tutumlar, bugünkü hükümetin devlet vekârını korumak hususunda hiçbir ciddî ölçüye ve hassasiyete mâlik bulunmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Devlet vekârını korumak şöyle dursun onu, yıpratan ve umûmî efkâr nezdinde zaafa uğratan hareketler karşısında —Demirel'in tabiriyle— devleti işletmemeyi olgunluk (!) saymaktadır. Ama ne var ki, bu hareketleriyle evvelâ kendileri yıpranmakta ve sayılı günlerinin sonuna doğru hızla yaklaşmaktadırlar!.

Yakın tarihimizde Meçhûl kahramanlar

Cumhuriyet Devrinde Bir "MEŞRÛTİYET" ve "HİLÂFET" Müdâfii

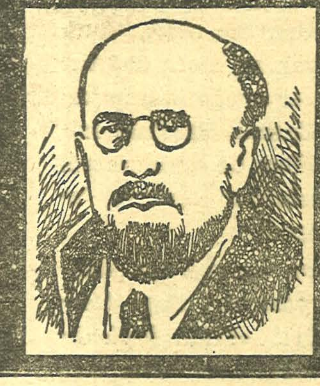

LÛTFİ FİKRİ BEY

Kadir Mısıroğlu

17

Lütfi Fikri Bey, Akşam Gazetesi Başyazarı Necmeddin Sâdık (Sadak) Bey'e cevaben yazdığı bu yazıda, daha sonra bir büyük gerçeğe temas ederek **«Milletin İstiklâl Harbi'ni Osmanlı Hânedânı'na rağmen kazanamadığını»** beyandan sonra bu fikri teyiden **«İstiklâl Harbi'ne iştirak eden efrad-ı milletin yüzde doksan dokuzunun bu harbin cumhuriyetle nihâyete ereceğini bilmediğini ve hatta bizzat M. Kemal Paşa'nın bile Meclis'teki bir nutkunda Pâdişah'ın zaferi müteâkiben milletin sinesindeki muhterem mevkii alacağını söylemiş bulunduğunu»** belirtiyordu.

Necmeddin Sadak Bey'e verdiği cevaplarda bir ara «cihad ilânı bir memleket teb'asını hükümeti aleyhine kıyama tahrik etmekti. Binâenaley akîm kalmağa mahkûmdu. Hilâfet'ten artık o türlü istifade beklenemez. Âlem-i İslâm Halife'nin memleketine yardım için asker gönderemez» diyerek Birinci Cihan Harbi içinde Halife tarafından ilân edilen cihada, İslâm Dünyası'nda gerektiği kadar icâbet olunmadığı yolundaki tenkidleri cevaplandırıyordu Lütfi Fikri Bey daha sonra:

«Esâsen Hilâfetten beklenilen istifâde, asıl inşallah memleketimiz mâmur olduğu ve cihanşümûl bir siyaset sahibi olmağa başladığı zaman için vâriddir. O vakit, bundan siyâsî ve iktisâdî büyük faydalar me'muldür. Halife memleketin tüccarına ve siyâsîlerine her türlü teshilâtı (kolaylığı) gösterebilir. Bu az fayda mıdır?» diyen Lütfü Fikri Bey, cevabını şöyle nihâyetlendiriyordu.

«Evet muhterem efendim, ben de sizin kadar belki daha fazla **millî hâkimiyet endişesine kıymet** veririm. Fakat karşımdaki Darülfünun müderrisine (Üniversite hocasına) bîpervâ (pervasızca) söyliyebilirim ki, bu, mutlaka cumhuriyet-i idâre ile tev'em (eş mânalı) değildir. Onun bir meşrûtiyet-i idârede dahi aynı derecede taht- emniyete (emniyet altına) alınmasını mümkün görürüm ve hatta bizzat sizin esbâb-ı mûcibenizi alarak meşrûtiyeti, cumhuriyete tercih vaziyetini hissediyorum. Çünkü filhakika dediğiniz gibi, hükûmet-i cismaniyesiz Hilâfeti yaşatmak mümkün olmıyacak. Meşrûtiyette bu olup gidiyordu. Cumhuriyetin hatırı için Hılâfet'i yok etmek ister ve sonra da cumhuriyeti yerleştiremez isek, beyhûde Hılâfet'i elimizden kaçırmış, yani eski hayrattan da olmuş oluruz. Yine sizin esbâb-ı mûcibenizi benimsiyerek diyorum ki, bu gibi tarihî müesseseler bahismevzuu olursa, uzun seneleri nazar-ı dikkate almak lâzımgelir. Bundan birkaç hafta evvel yine sizdiniz, bir makalenizde «Mustafa Kemal Paşa'dan sonra cumhuriyeti düşünüyorum ve tedehhuş ediyorum» dediniz. İşte ben de bütün bu şeyleri düşündüğüm ve tedehhuş ettiğim (dehşete kapıldığım) içindir ki, muhafazakâr oluyorum. Bize hem Hılâfet'i muhâfaza ettirebilecek ve hem de hâkimiyet-i milliyeyi emniyette bulunduracak olan meşrûtiyet-i idâreyi tercih ediyorum.»

Akşam Gazetesi Başyazarı Necmeddin Sâdık (Sadak) Bey Lütfü Fikri Bey'in bu cevabını gazetesinde neşrederken yazının üstüne şu mütâleayı bizzat ilâve etmişti:

«Lütfi Fikri Bey'in Halife'ye değil, bir padişah'a hitabettiği, mektuplarının satırları arasından okunuyordu. İtirazlarından sonra açıktan açığa meşrûtiyeti idâre taraftarı olduğunu itiraf etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bizim de isbat etmek istediğimiz bundan başka bir şey değildi. Meşrûtiyet-i idâreyi müdâfaasına gelince, ileri sürdüğü fikirlerde münâkaşaya değer bir cihet göremedik.»

Lütfi Fikri Bey'in yazısını şu takdirle neşreden Necmeddin Sadak, kendisi —ihtimal sırf göze girmek için— Hılâfet'in aleyhinde yazıp çizerek bu müessesenin **«millî hâkimiyet»** mefhumu ile kabil-i te'lif olmadığını uzun boylu anlatmaya çalışmıştır. Cumhuriyet tarihinin bu ilk kalemşörleri sûret-i hak'tan görünerek henüz kuvvet ve itibarını kaybetmemiş bulunan fikir ve müesseselere câlî bir taraftarlık veya hiç olmazsa ekseriyeti ketmedilmiş bir aleyhtarlıkla kritik bir zamanı aşmak gayesini gütmüşlerdir. Bunların ekserisi en temel prensiplerin manâ ve mâhiyetleri hakkında berrak bir telâkkiye sahip olmaktan mahrum câhil kişilerdi. Arkalarını henüz tebellür etmeye başlayan yeni siyâsî cereyanın otoritelerine dayıyarak, kalemlerini inanç adına değil, artık yârâna dağıtılmaya başlayan yüksek mevkileri elde etmek gâyesi uğruna kullanıyorlardı. Böyle bir devirde Lütfü Fikri Bey gibi prensip sahiplerinin mukadderi, ezilmek ve susturulmaktan başka bir şey olamazdı.

İşte o sırada da bu gerçek tecelli etmiş ve Lütfü Fikri Bey 10 Aralık 1923 tarihinde İstanbul'a **«Hılâfet mevzuundaki kıpırdanışları ezmek maksadıyla»** gönderilen İstiklâl Mahkemesi'ne verilmişti. Gerçekten O, adı geçen mahkemenin İstanbul'a gelişinden üç gün sonra yani 13 Aralık 1923 tarihinde İstiklâl Mahkemesi savcılığından sâdır olan bir emir üzerine nezâret altına alındı.

Lütfü Fikri Bey'in o zaman Fındıklı Sarayı denilmekle meşhur olan şimdiki Atatürk Kız Lisesi binasında ictima' eden **İstiklâl Mahkemesindeki muhâkemesine 19 Aralık 1923 günü başlanmıştı. Bu sırada aynı yerde Hüseyin Cahid ve Ebuzziye Zade Velid** Bey gibi birçok gazetecinin de Hılâfet'e mütedâir neşriyatından do-

بو كون فندقليده لطفي فكري بكك محاكمه سنه باشلانيور
مدعئ عمومى وضع يد ايتديكي ديكر مسائل ايله اوغراشمقده در
موقوف غزته جيلرك محاكمه سى جمعه ايرته سى كونى
يونان خاندان قراليسى سلطنته وداع ايديور
شكل حكومتك تقريرينه قدار مملكت خارجنه چيقماسى لزومى قراله تبليغ ايدلدى
قرال مشاور آرايور
حركت حاضرلقلرى باشلادى
يونانه قرالى و قراليچه سى
لطفى فكرى بك

İstiklâl Mahkemesi'nde Lütfi Fikri Bey'in muhakemesinin başladığı güne âid bir gazete küpürü.

layı muhâkemeleri devam ediyordu.

Şimdi bu ilk celseye âid tafsilâtı takdim ediyoruz:

«Lütfi Fikri Bey'i getiren otomobil, saat birde Fındıklı Sarayı'nın dış kapısından girdi. Baro Reisi, kolunda evrak çantası, yanında iki jandarma ile doğruca iç merdivenlere yürüdü. Mahkeme salonunun yanındaki küçük odaya nakledildi.

Sarayın dış kapısında polislerle inzibat neferlerinin çemberinden geçenler, bazan teker teker, bazan küçük gruplar hâlinde yürüyorlar, iç kapıya geliyorlar.

İç kapının önünde polislerden, gazetecilerden, fotoğrafçılardan teşekkül etmiş bir kalabalık var. Rengârenk tuvâletleriyle gelen hanımlar doğruca taş merdivenleri çıkıyorlar. Karşılıklı duran iki üniforma safı arasından geçerek loş bir hava içinde müşa'şa' (şaşaalı) görünen iç merdivenin sahanlığına giriyorlar. Çift gelenler, bu kapının önünde ayrılığa mecbur olur, erkeklere yandaki bir minare merdivenine benzeyen dönemeçli merdivenin küçük kapısı gösteriliyor. Meb'uslar bundan müstesnadır. Elleri paltolarının cebinde polislerin selâmlıyan safı arasına doğru yürüyorlardı. İç kapıdan giriyorlar, işte gözünde tek gözlüğü ile esbak İstanbul Meb'usu **Rauf Ahmed Bey**, muhâkemeyi dinlemek için evvelce belki bir defa bile girmeye lüzum hissetmediği sâmiîn (dinleyiciler) locasına giden dönemeçli merdivenin küçük kapısına doğru yürüyor. **Galip Kemâlî Bey**, Esbak sefir, aynı yola teveccüh ediyor.

Bir aralık tâ iç kapının taş merdivenleri önüne gelip duran bir otomobilden müdde-i umûmî (savcı) **Vâsıf (Çınar) Bey**, yanında İzmir Gazetesi muhabiri ile indi. Muhabir kaldı. **Müddeiumûmî selâmlar** arasında iç kapıya doğru yürüdü. Biraz sonra bir arabada Reis **İhsan** (Topçu İhsan) âzadan **Recep** beyler geldiler. Fotoğrafçılar makinalarını düzeltiyorlar. Reis ile âzâ içeriye giriyor.

Muhâkeme salonunda gazetecilerin muhakemelerindeki hazırlığın aynı var. Yalnız sâmiîn safları biraz daha muntazam değil. Pek çok sıkışık oturulmamış gibi. Saat 2'de sağdaki kapıdan jandarma neferinin önünde **Lütfü Fikri Bey**, arkasından vekilleri **Kuddîsî, Hasan Hayri** Beyler girdiler. Esbak Dersim Meb'usu elinde evrak çantasıyla etrafına bakınmadan, kimseye dikkat etmeden doğruca ilerledi. Maznunlara mahsus mevkie geldi. Çantasını masanın üzerine bıraktı ve ortadaki iskemleye oturdu. Zabıt kâtipleri yerlerine geçmiş bulunuyorlardı. İkiyi üç geçe müdde-i umûmî, sağ kapıdan, âzâ **Refik**, Reis **İhsan**, âzâ **Âsaf** beyler Divan-ı Riyâset kürsüsünün arkasından geldiler.

Lütfü Fikri Bey ayakta sol elini masanın üstündeki evrak çantasının üstüne dayamış, sağ eliyle ceketinin yakasını tutmuş Reisin suâlini bekledi.»

TÜRKÇESİ — Ahmed SELÂMÎ

ŞERÎAT (İSLÂMİYET) BİRLİĞİ EMREDİYOR

Türkiye'nin bugünki şartları karşısında müslümanların müttehid bulunmalarının ne kadar ehemmiyet kesbetdiği îzahdan vârestedir. Bu birliği bozan her grup, her zümre ve her fikrî ve îmânî bölük de, hep aynı şeylere yani birlik ve beraberlik hâlinde bulunmanın küzûmuna her vesîle ile işâret etdiği halde, adı geçen birleşme bir türlü kuvveden fiile çıkamamı[illegible]

Öyle görünüyor ki, çirkin huyluluğun, nefislere hâkim olamamanın esas âmil olduğu bu birleşememe, müslümanlardan başkasına pahalıya mal olmayacakdır. Her bölünme ve parçalanmanın, kuvvet ve imkânların israf edilmesi, boşa harcanması, ve müessir bir mücâdele ortaya konulamaması demek olduğu herkesçe bilinmektedir. Türkiye'deki müslüman kitlenin, bu sebeblere binâen dâima üçüncü sınıf vatandaş muâmelesi görmeye ma'rûz kaldığı da saklanamıyacak bâhir bir hakîkat bulunmaktadır. Aslında, müslümanların yarım asırdır «düzen» karşısında dâima horlanıp zulme ma'rûz kalan sınıfı teşkîl edişinde aslî âmil, düşmanın ve karşı cebhenin kuvvetli oluşu değildir. Ve fakat, dağınıklık ve bölük börçük olmalar sebebiyle, müslümanlara âid kuvvetin, bir yekûn çizgisine kavuşamaması veya kavuşturulamamasıdır...

● Bu i'tibarladır ki biz, gerçek suçlu olarak, nefislerinin esîri olmak hasebiyle müslüman kitle arasında parçalayıp koparıcılığa sebeb olan keyfiyyet nasibsizlerini görüyoruz. Şu veya bu gibi sebeblerle müslüman cemaatler arasında sivrilip isim ve nâm yapmaya muvaffak olmuş adamların, iç yüzlerinde saklı duran bir takım çirkinlikler ve kirler, saf, ve gerçek kıymet biçme ölçülerinden mahrûm olan müslüman kitlelerce zamanında ve îcâb etdiği kadarıyla görülme ve yakalanma imkânına sâhib olamadığından, bu kabil adamların te'sîr sahasına kapılan müslüman kitleler de farkında olmadan, bu fırıldakların anaforunda dönüp durmaktadırlar.

Biz, bütün bu çirkinlikleri acı içinde seyredenlerin ise, pek ekalliyetde kaldığını ve onların da müessir bir fiil ortaya koyamadıklarını biliyoruz.

● Bütün bunlardan sonra şu netîceyi çıkarmak zorunda kalıyoruz ki, asıl suçlu biziz;bizim içimizdedir. Suçluyu kendi dışımızda aramak gibi kolaycılıklar ve kendi kendimizi ma'zûr gösterip avutmalar, hiçbir fâide getirmeyecekdir. Evet, karşı cebhelerin binbir türlü hıyânet ve mel'anetleri yok değil, vardır. Ama bu, onlar için en tabiî hâl bilinmek lâzım değil midir?. Müslümanlar, düşmanlarından başka bir şey mi bekliyebilirler?. Düşmanlarımız bize tevcîh etdikleri o bir sürü hıyânet ve mel'anetleriyle, sâdece **VAZİFELERİNİ** yapmış olmuyorlar mıdır?. Düşman, düşmanlığının iktizâ ettirdiği her şeyi yapmakla, en tabiî hâl üzre bulunuyor demekdir... Mühim olan, **DÜŞMAN KARŞISINDA BİZİM NE YAPDIĞIMIZ; BİZİM, VAZİFEMİZİ YAPIP YAPMADIĞIMIZDIR...**

İşte bugün Türkiye'de, düşmanlarımız vazifelerini yaptığı halde, BİZ, VAZİFEMİZİ yapıyor sayılamayız. Bunun için de, üçüncü sınıf vatandaş muâmelesi sürüp giderken asıl suçluyu kendi dışımızda aramak, bizi bu âkıbetten asla kurtarmayacakdır..

● Netîceten beyân ederiz ki, birleşilsin diye yazıp - çizmelerle birlik ortaya çıkmıyacakdır. Birlik, **KEYFİYET SÂHİBİ olunduğu zaman ortaya çıkacak bir netîcedir...** Bunun için de :

1 — Bilhassa sivrilerek müslüman grupların başlarına geçmiş olanlar veya bu gruplar nezdinde te'sirli bulunan zevat, herşeyden evvel ihlâs ve samimiyyetle hareket edip, birleşmeyi yürekden ister bir keyfiyet yükselmelidirler...

2 — Bu seviyeye gelindiği zaman, artık şahsî, âilevî ve zümrevî menfaat ve hesablar düşünülerek, NEFSÂNÎ hareketlerle gıybet, dedikodu ve iftirâ gibi rezîl ahlâklardan mutlaka vazgeçilmelidir.

3 — Ahlâksızlıkdan kurtulunduğu zaman ise, akl-ı selim ile hareket edebilmeli; ve metod ayrılıklarının da, İslâm'a yâni naslara sarîh bir mübâyenet olmadıkça, müsâmaha ile karşılanabilir olması lâzımdır. Aslında usûl, bir vâsıtadır. Nefis azgını olmadıkça hiçbir olgun ve keyfiyet sahibi müslüman, kendi usûlünden farklı bir metod takib eden müslümanlarla uğraşıp, onların gıybet ve dedikodusuyla uğraşmak gibi bir düşüklüğe tenezzül etmez. Bütün bunları haram bilip ictinâb eder. Cehâlet ve usûl taassubundan da kurtuldukdan sonra.

4 — Üzerinde birleşilecek temel prensipler tesbit edilmelidir. Ve bundan sonra, nâmusluca, yani müslümanca, bu prensiplere sadâkat gösterilmelidir...

Birlik teessüs etdirilmediği müddetçe en büyük zararı müslümanların çekeceğine yeniden işâret etmek isteriz..

BEŞ - ELLER
DAHİLİ TİCARET
AHMET HACIOĞLU ve ORTAKLARI
TOPTAN KONSERVE, BAKKALİYE ve KIRTASİYE
Yeni Gıda Sitesi, 2. Sokak, Nu: 34
UNKAPANI - İSTANBUL
Telefon: 22 51 05
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

kızılırmak holding a.ş.
sizin şirketiniz, ortak olunuz!...
Değer kazanan 1000.—liralık hisse senetlerimiz 31 /MAYIS/1978 tarihinden itibaren 2000.—Liradan işlem görecektir, sayın ortaklarımıza ve bütün işçi kardeşlerimize duyuruz.
Fazla bilgi için:
Kızılırmak Holding A.Ş. ÇORUM
ORTAĞIN :
Adı — Soyadı : .....
Hisse Miktarı : .....
Hisse Tutarı : .....
Taahhüt Tarihi : .....
Türkiye Adresi : ..... İMZA
.....
Avrupa Adresi : .....
.....
.....
Ortaklarımıza önemli not: Adres değişikliğinizi bize yazınız.
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZİN BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

Dediler Dedik Ki

«YA AMERİKA - YA RUSYA !» UŞAKLIĞI VE MOSKOVİZM HORTLARKEN

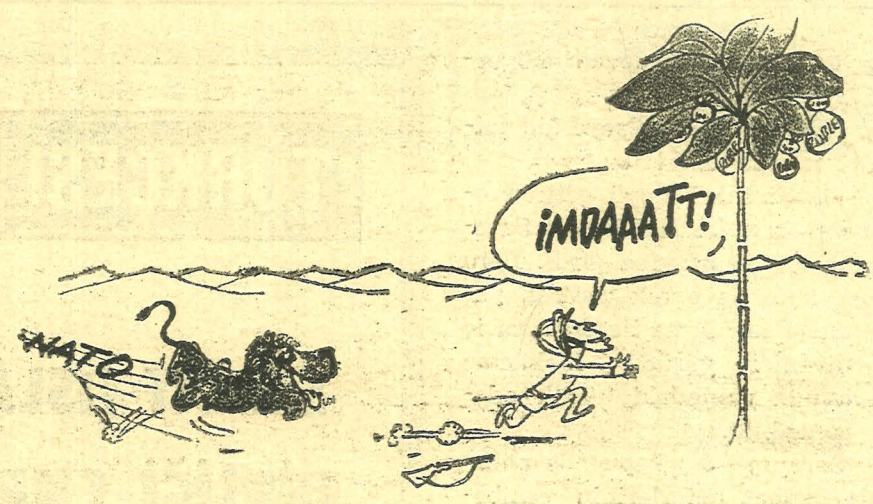

Geçen sayımızda Yol sütunundaki yazılar içinde verdiğimiz bir haber klişesi kullanmıştık, dikkatinizi çekmiştir. Bir gazete «halkın kurtuluşu» adına «bundan böyle (Ne Amerika, Ne Rusya!) sloganını kullanmıyacağız» demekteydi ve manasının kısaca «Ya Amerika, Ya Rusya!» demek olduğu gözlerden kaçmıyordu. Hele, bu slogan değişikliğinin Ecevit'in Rusya'ya yaptığı seyahat dönemine rastlaması hiç de tesadüfî sayılamazdı.

«Birkaç bin basan ve korsan neşriyat yapan bir gazetenin bu düzeltmesi bu kadar ehemmiyet taşır mı ki?» diyenler çıkabilir ama, unutulmasın ki, Türkiye'de büyük kitlelere mal olan, duvarları işgal eden sloganları yüksek tirajlı gazeteler değil, böyle düşük tirajlı gazeteler imal etmekte, militan bağlıları kanalıyla sağa - sola yazdırmakta ve böylece de, bu düşünceleri yaygınlaştırmak ve yerleştirmek suretiyle kitlelerin alerjilerini gidermek rolünü ifa etmektedirler.

Nitekim, birkaç yıl öncesine kadar **«Ne Amerika, Ne Rusya; Bağımsız Türkiye!»** diye haykırıp duvarları boydan boya yazılarla dolduranlar şimdi artık bu sloganın gelinen yeni merhalede yeni bir değerlendirmesini yapıp, terkedilmesi gerektiği yolunda kendilerince haklı bir takım izahlar yapabilmektedirler ve duvarlardaki bu tavır değişikliği geçmişteki gibi aynı yollardan kitlelere yansıyacaktır. Evet, şimdi, **«Ya Amerika, Ya Rusya!»** manasını çağrıştıran bir yeni oyun oynanmaktadır. Belki de, bu taktikle bu zamana kadar uzun zamandır doğrudan doğruya **«İlâ da Amerika!»** diyememiş ve fakat siyasetini Amerikan güdümlülüğüne bağlamış olanları da **«Hayır, İlâ da Amerika!»** diye haykırmak için zorlamaya kalkışmış olabilirler ama kendileri de böylece âlenen **moskof uşaklığı** rolünü üstlenmiş olmaktadırlar.

Esasen, Ecevit'in Rusya seyahatinden sonra yüksek tirajlı gazetelerde dahi Rusya lehinde, dostluğun geliştirilmesi yolunda safça veya haince yazılmış yazılar yok değildi. Bunların kesafet gösterdiği dikkatlerden kaçmıyordu. Âdeta, bir zamanlar **«İnönü ve Stalin başımızdadırlar»** şeklindeki sözlerine denk bir şekilde **«Atatürk ve Lenin yok oldularsa Ecevit ve Brejnev'imiz var»** demeye kadar beşaretli mânalar taşıyan yazılar sıkça yazılmaya başlandı, karikatürler çizildi. Hattâ **Prof.** ünvanlı bir takım kocaman kişiler Rusya'nın Millî Mücadele yıllarında Türkiye'ye yaptığı yardımı hiç bir zaman başa kakmadıklarını iddiaya dahi kalkıştılar.

Türk - Sovyet münasebetlerindeki bu «yumuşama» olurken, aynı yumuşama Güney Yemen'de en kanlı meyvasını veriyor, asla ve hiç bir zaman, Rusya'ya karşı gelmeyi düşünmemiş olan **Salim Rubayi Ali** devlet başkanlığı koltuğundan al-aşağı edilip kurşuna diziliyordu. Brejnev'in barışçılığı, dostluğu böylesi güven vericiydi. Belki sorulsaydı, müteveffa **Rubayi Ali** dahi Ecevit gibi dâhiyane buluşlar gösterir, **«Güney Yemen'in Rusya tarafından tehdit edilmediğini, Rusya'nın samimî bir sulh taraftarı olduğunu»** söylerdi, dostluktan bahsederdi.

Evet, Türkiye'de de bir takım çevreler Rusya karşısında üzerlerine ölü toprağı serpilmişcesine uykuya dalmışlarken, Rusya'ya karşı olanlardan kimileri de meseleyi sadece dünkü savaşların yuttuğu ecdâdımızın kanlarını dâva etmek veya Çin komünizmi lehinde neticeler devşirmek için değerlendirmekteydiler. Ancak bu arada meselâ Prof. Cahit Tanyol, 26 Haziran tarihli Milliyet'te meseleye Atatürkçülük açısından da yaklaştı. Tanyol'un yazdıklarını okuduktan sonra, belki de **«Türklük âleminin en büyük düşmanı komünizmdir, her görüldüğü yerde ezilmelidir»** şeklindeki söz de Mustafa Kemal'e ait olmayabilir. Çünkü Tanyol'a göre Mustafa Kemal moskoflar lehinde şu sözleri söylemiş:

«... Cümlenizin malûmudur ki, Umumî Harbin son senelerinde Rusya dahilinde patlayan inkılâp... Bütün insanlığın emperyalist ve kapitalist idarelerin zalim tahakküm ve tagallübünden kurtarılmasını hedef ittihaz etti. Doğu dünyasının kayıtsız şartsız sahibi olma emelini mağrur kafalarına sokmuş olan itilaf devletleri, kendi hayat ve mevcudiyetlerinin bu sahip olmakta olduğunu pek güzel takdir etmişlerdir... «tekmil kullanabildikleri vasıta ve kuvvetlerle bizi ezmek için çalıştıkları bir sırada, diğer taraftan da bütün mazlum beşeriyeti kurtarmak için çalışan Bolşeviklerin mazlum milletimize el uzatmaması için yine servetlerini, kuvvet ve kudretlerini sarfederek uğraşmışlardır. Bolşevizm millet içinde mağdur olan bir sınıf halkı göz önünde bulundurur. Bizim milletimiz ise bütünüyle mağdur ve mazlumdur. Bu itibarla dahi bizim milletimiz, beşeriyeti kurtarmaya teşebbüs etmiş kuv-

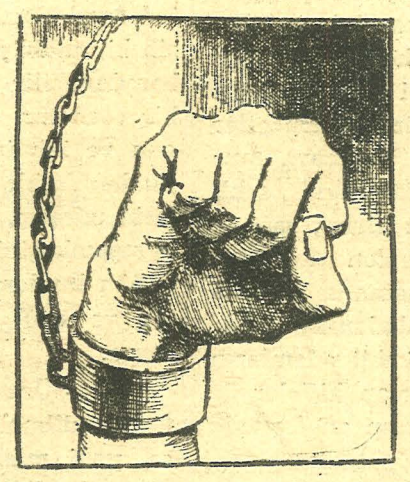

vetler tarafından (yani bolşeviklerce de) himayeye lâyıktır.»

Bu sözlerden sonra Tanyol, M. Kemal'in bolşevikliğe halkçılık yolukla, dolaylı bir sempati beslediğini iddia ederek, yine M. Kemal'in sözlerine iltica ediyor :

«..Bizim prensiplerimiz, herkesçe bellidir ki, Bolşeviklik prensipleri değildir.

Tetkik olunursa bizim görüşümüz —ki halkçılıktır— kuvvetin, kudretin hakimiyetin, idarenin doğrudan doğruya halka verilmesidir, doğrudan doğruya halkın elinde bulundurulmasıdır. Elbette böyle bir prensip Bolşevik prensipleri ile çatışmaz. Hususiyle biz İslâm olduğumuz için, İslâmiyet bakımından bizim ümmetçiliğimiz vardır ki, milliyetperverliğin çizmiş olduğu mahdut daireyi sonsuz bir sahaya nakleder. BU İTİBARLA DA, BU NOKTA-İ NAZARDAN DA BİZİM İSTİKAMETİMİZDE BOLŞEVİKLİK İSTİKAMETİ GÖRÜLEBİLİR.»

Ehh, şimdi insaf ile düşününüz, daha 1921'lerde, İslâm milliyetçiliğini ve ümmetçiliğini reddedemediği zamanla Bolşevizme bu kadar yakın afâka gösteren M. Kemal'in **«Türklük âleminin en büyük düşmanı komünistliktir, her görüldüğü yerde ezilmeli»** demesi mümkün müdür? Prof. Tanyol'un yazdıklarına bakılırsa, asla... Çünkü, Tanyol **«bu sözleri M. Kemal sırf Rusya'dan, bolşeviklerden yardım sağlamak için söylemiyordu, kanaatlerini açıklıyordu!»** diyor.

Sonra, Prof. Tanyol sadece M. Kemal'e de dayanmıyor. İttihatçılar zamanında Paris'te yaşamaya mecbur edilmiş olduğundan yakındığı hürriyet savaşçılarından **Hoca Kadri Efendi** 1911'de Paris'te bastırdığı **Sarayih** adlı kitabında meğer şu incileri imâl etmekteymiş:

«Bugün Türkiye'de Rusya aleyhindeki cahilane neşriyatı yapanlar, kalemlerini bazı yabancılara kiralamış, veya birtakım bahaneler arayan Rusya hükümetine gizlice kendilerini icar etmiş kimselerden sadır oluyor dense, yeridir. O hain ve cahil mahlûkların şaşkınca güvendikleri Almanya'da, bir subay Rusya hayriyetine dokunur bir söz söylese derhal askerlikten ihraç, belki umur-u devletten tard olunur. RUSYA'YA MÜMAŞAD VE MÜDARÂ TÜRKİYE İÇİN ELZEMDİR. Rusya istikbali en parlak ve emin bir devlettir. Türkiye - Rusya ile güzel münasebetler ihdası ile bunun devamına ne kadar itina etse o kadar müstefid olur. Hiç olmazsa mazarratı azalır. Etvar ve ahlâkça büyük benzerlikleri aşikâr olan Türk ve İslâv kavimlerinin izalesi ile dostluk kurulması hem Osmanlı devleti için ve hem de bütün İslâm âlemi için en faydalı hizmetlerden addolunsa yeridir.»

Çok çok kemalist olan **Prof. Tanyol** bu sözleri naklettikten sonra diyor ki;

Yetmiş yedi yıl önce Hoca Kadri Efendi'nin Çarlık Rusyası için söylemiş olduğu bu sözler, dün olduğu gibi bugün de geçerliliğini korumaktadır. Burada önemli olan, rejimlere ne olursa olsun, Türk ve İslâv halklarının birbirlerine olan belirli yakınlık ve benzerlikleri açıkça belirtilmiş olmalıdır. Bu gerek Atatürk'ün, ve Lenin'in kişiliğinde kollektif bir bilinç durumuna gelmiştir.»

Şimdi anladık mı, Sovyetlerle niçin daha iyi uşaklık münasebetleri tesis etmemiz gerektiğini?.. Dün Hoca Kadri ile M. Kemal ve Lenin öyle istemişler, bugün de koskocaman **Prof.** ve dahi kemalist **Cahit Tanyol** öyle istiyor, elbette etrafında dünya kadar da **moskof uşaklığına** can atanlar var!. Öyleyse, **icâzet sâdır olmuştur ki: Rusya'ya mümaşâd ve müdarâ, Türkiye için elzemdir!** (Mümaşâd etmek = Suyunca gitmek, yoldaşlık etmek, müdarâ etmek = Yaltaklanmak yüzüne gülmek)

Şimdi işin asıl tuhaf tarafı, insan idrâkini karıştıran tarafı şu ki, bunları yazan kişi kemalist... Yani su katılmamış bir atatürkçü!. Bu atatürkçü kişi bilmez mi kii,i Türkiye'de İslâm devletini ortadan kaldıran, yerine **laik - batıcı** bir rejim getiren, **sınıfsız Osmanlı - İslâm cemiyetinden sınıflı bir cemiyete** geçiş için, Türkiye'de bir **kapitalist devrim** yapan, bunu yaparken de, **halkın** eşraf tabakasına dayanarak, **burjuvaziyi** güçlendiren, ağalığı daha güçlü bir hale getirenin bizzat M. Kemal olduğu gerek **Ömer Lütfi Barkan**, gerek **Emre Kongar** ve gerekse **Mete Tuncay** gibi meslekdaşları tarafından ilmî bir takım izahlarla birlikte ileri sürülmemiş oluşunu tenkid eden, **«müslümanlığımızdan utandığımız için olacak, İslâm ülkelerini karşımıza aldık»** diyen kişi nasıl olur da, tenkid ettiği bu halleri bizzat M. Kemal rejiminin gerçekleştirmiş olduğunu ve bunun yıllarca övüldüğünü görmezlikten gelir? Sanki elli yıldır, Türkiye'yi Batı'ya köle yapanlar hep Atatürk'ün bakış açısından baktıklarını iddia edip durmuyorlarmış gibi, şimdi Rusya'yla yakın münasebetler tesis edebilmek için dış siyasete Atatürk'ün bakış açısından bakmaklığımızı nasıl tavsiye edebilir?

Ve hele hele bu koskocaman **Prof.** nasıl olur da, **Rus sosyal-emperyalizminin** hedeflerini görmüyormuşcasına, İslâm dünyasının korunmasını Sovyetlerin üstlendiğini yazabilmektedir!

Evet, yanlış okumadınız, Prof. Tanyol elli yıllık atatürkçü rejimin Batı'ya yaklaşmasını reddedip, ve fakat yine Atatürk'e sığınarak Rusya'yla iyi geçinmemizi tavsiye ettiği yetmiyormuş gibi bir de **«İslâm ülkelerinin sahipsiz halklarını bağımsızlık savaşlarında desteklemek şöyle dursun, sömürgeci ile bir olduk. İslâm'ın kılıcı, hilâl'in sahibi, İslâm dünyasının korunmasını Sovyetler'e bıraktı!»** gibi hangi tarafından bakılsa, **deli saçmasını** andırırcasına hezeyanlar, tutarsızlıklarla, tezatlarla dolu yazı yazdı.

EN TEHLİKELİ YOBAZLIK!

İşte bu satırların yazıldığı sıralarda, bir başka tarafta, Maocu, Pekinci marksistlerin liderlerinden ve AP kurucularından Sadık Perincek'in oğlu **Doğu Perincek** de 25.6.78 tarihli Aydınlık'ta; **«Sovyet sosyal emperyalizmine karşı mücadele vermeyi yobazlık olarak değerlendiren»** Milliyet'in Mümtaz Soysal'ına cevap yetiştiriyordu: **«En tehlikeli yobazlık hangisidir?»** sualine cevap arayarak... Diyor ki Perincek:

« (. . . . . .)

Yobazlık nedir?

Yobazlık, her şeyden önce gerçeklerden kopmaktır, bilim dışı inançları körükörüne savunmaktır.

Kanımızca en büyük yobazlık, Sovyetler Birliği'nin «sosyalist» bir ülke olduğunu körü körüne savunmaktır. Çünkü Sovyetler Birliği'nin «sosyalistliği» bir gerçek olmaktan çıkmış, bilimsel olmayan bir inanç, bir saplantı haline gelmiştir. Bunu kavramak için artık uzun boylu araştırmalara bile gerek yok. Sovyetler Birliği'nin yaptıklarına önyargıları bir kenara bırakarak bakan herkes tekelci kapitalizmin, emperyalizmin bütün özelliklerini görebilir.

Bugün Nurcular ve Süleymancılar mı daha tehlikeli yobazlardır, yoksa Sovyetler Birliği'nin «sosyalist» bir ülke olduğunu körükörüne iddia edenler mi?

İkinciler, daha tehlikeli ve daha zararlıdır. Çünkü çağımızda gericiliğin ve tehlikenin ölçüsü de değişmiştir.

Üstelik Nurcular ve Süleymancılar, hegemonyacı bir devletin tekelci burjuvazisini temsil etmiyorlar. Onların ne nükleer silâhları vardır, ne dünyayı tehdit eden bir savaş hazırlığı içindeler, ne de dünyanın her köşesine parmaklarını sokuyorlar. Onların yaktıkları yer, cürümleri kadardır. Ama Sovyet sosyal - emperyalistlerinin ki öyle mi? (. . . .)

SANÂYİLEŞMEK Mİ?

yol
yol oldur ki doğru vara.

Selâhaddin Eş
ÇAKIRGİL

TEK-BİR (Teknik Elemanlar Birliği)'nin 23, 24, 25 Haziran günlerinde Ankara'da, tertib ettiği I. İktisad ve Sanayi Kongresinin **«İslâm ülkeleri niçin sanayileşemedi?»** mevzuulu panelinde, Prof. Sabahaddin Zaim, Prof. Korkut Özal, Cevad Ayhan ve Bahri Zengin gibi muhterem zevat meyânında fakîr dahi konuşmacı olarak bulundum.

Zaman kısa idi, diğer tebliğcilerin feragatı ile iki saatlik süre üç buçuk saate çıkarıldıysa da, yine, mes'elenin enine - boyuna tartışılması tamamlandı sayılamaz. Zira, araya dinleyicilerin sualleri de girince, ve hele bir de meseleye yaklaşmakta, önceden hesab edilmemiş buudlar da eklenince, zamanın azlığı ortaya çıktı. Bu sebeple denilebilir ki, beş konuşmacının her birisi de önceden yapmayı tasarladıkları konuşmaları veya hazırladıkları metinleri okumak imkânını bulamadılar.

Fakîr de aynı sıkıntıyı çektim. Buna rağmen, camiamızın en teknik kadrosunun **(ki bu kadro Türkiye müslümanlarının yüz akı sayılmak gerekir. Çünkü bir asırdır geriliğin alâmeti ve müsebbibi olarak gösterilen müslümanlar şimdi ne ibretli ve garip tecellidir ki, çağdaş mânada sanayileşmenin en seçkin, en ileri temsilcileri olarak, dost - düşman herkes tarafından bu üstün mümeyyiz vasıflarıyla selâmlanıyorlar)** sanayileşme meselesine bakış açı ve kalkış noktalarını (take-upp) larını tesbit etmek bakımından, yine de faydalı oldu.

Fakîr de bu yazımda Prof. Sabahaddin Zaim beyefendinin riyasetinde geçen panelde temas ettiğim hususları, sanayileşme mes'elesine dair, ve müslümanın bu sanayileşme vetiresiyle hangi ana ölçüler içinde temasta bulunması gerektiğine dair nâçiz görüşlerimi burada, ana hatlarıyla tekrarlamak isitiyorum.

Evet, **«İslâm ülkeleri niçin sanayileşemedi?»** sualine cevap arayan bir konuşmacının herhalde önce mefhumlar üzerinde gerekli hassasiyeti göstermesi gerekirdi. Bu açıdan bakıldığında da sualin tevcih şeklinin doğru olup olmadığı tartışılabilirdi. Nitekim öyle oldu. Panelde konuşan bazı zevat, sualin **«İslâm ülkeleri niçin sanayileştirilmedi?»** şeklinde değiştirilmesinin daha münasip olacağını ifade ettiler ama bu değiştirme, âdeta müslümanların varlık ve yükselme mücadelelerinde icâzeti kendilerine düşman olanlardan bekledikleri gibi bir mânayı tedaî ettirdiği için vazgeçildi ve İslâm ülkeleri deyiminden de İslâm toprakları değil, İslâm devletleri gibi bir mâna anlaşıldığından; İslâm devletleri deyiminin ise İslâm'ın temel mantığına aykırı olduğu, zira İslâm **cihanşümul bir hayat nizamı** olduğuna göre, **İslâm'da bir takım devletlerden değil,** tek bir **devletten** bahsedilebilmesinin mümkün olduğu üzerinde ittifak hasıl eylenildiğinden, sualdeki **İslâm ülkeleri** deyimi yerine **İslâm âlemi** ifadesi kullanıldı.

Ancak **«İslâm âlemi niçin sanayileşemedi?»** suali doğru bir sual miydi meselesi de ortaya çıkıyordu. Zira İslâm âleminin sanayileştiği ve dünyanın en ileri devleti haline geldiği asırlar olmuştu.

Nitekim, Abbasiler zamanında İslâm devleti, zamanına göre dünyanın en ileri devleti olduğu bir gerçek olduğu gibi, **el-Birûnî**'nin 900 sene öncelerde güneşten gelen şuaların kırılma **indi**'lerini hesap edebilmesi, dünyanın ve ayın hareket durumlarını ve ay ile dünya arasındaki mesafeyi bugünkü bulgulara en yakın şekilde tesbit edebilmesi ilmî terakkiyi gösteriyordu. Halbuki Avrupa aynı bilgilere ancak **el-Birûnî**'den altı asır sonra sahip olacaktı.

Keza, **cebir** ve **matematiğin, astronominin** ilk büyük mümessilleri de **el-Harizmî, el-Câbir** misali âlimler olduğu gibi, ünlü çağdaş yahudi bilginlerinden **Prof. Bronowsky**'nin dediği gibi, **el-Hamra Sarayındaki** çinileri yapan müslüman sanatkâr mutlaka **fezâ geometrisini** biliyordu **zira o** çinilerdeki şekilleri, **fezâ** geometrisini bilmeksizin yapabilmek kesinlikle mümkün değildi!

Daha yakın tarihlerde de, Fatih'in İstanbul fethinde ve hele 1470'lerdeki, **İşkodra** kuşatmasında kullandığı teknik silâh ve vasıtalar, **yanmaz balonlar,** (ve sair acaib buluşlar), o zaman İşkodra kalesinde mahsur kalmış olan bir papazın yazdığı hatıralardan takib edilebilir.

Buna benzer daha yığınla örnek zikredilebilir. Ama gereğinden fazla üzerinde durmayı boş bir avunma, mezartaşı ile öğünme olmasın diye, lüzumlu bulmuyoruz.

Meseleyi ortaya böylece koyarken, **İslâm âleminin sanayileşmediğinden** bahsetmek yerine, **onun gerilemiş olmasından** bahsetmenin daha yerinde olduğu görülüyordu. Bu dahi tasvible karşılaştı ve mes'ele böylece mantıkî bir temele oturmuş oldu.

Bundan sonra mes'elenin özüne doğru yola çıkıldı.

İslâm için sanayileşmek bir gaye midir vasıta mıdır?

Eğer bir gaye ise o zaman bazılarımızda görülen **sanayileşme cerbezesini** mazûr ve bu cerbezeye tutulmamış olanları noksan görmek gerekir..

Ancak, sanayileşme bir gaye değil, vasıta ise.. Dâvamızın bir vasıtaya feda edilmemesine olanca dikkati göstermemiz gerekir. Bunun için de müslüman olarak, sanayileşme mevzuundaki kesin tavrımızı tesbit etmek, onun ortaya çıkarabileceği menfi neticeleri göğüsleyecek tedbirleri almak, müsbet semerelerini ise hangi ana muharrike göre daha verimli hale getirebileceğimizi önceden bilmek zorundayız.

Bu sahada bir örnek vermek gerekirse, meselâ merhum Prof. Mümtaz Turhan **(ki, sanayileşme ve garblılaşma hareketlerimizin içinde hususi bir yeri vardır ve Allah taksiratını affetsin)** sanayileşmemizin gerekliliğini laik inkılâpları ayakta tutmak düşüncesine dayandırmıştır. **«Garblılaşmanın Neresindeyiz?»** isimli eserinde... Yani, **«biz sanayileşmek ihtiyacındayız, çünkü inkılâpları başka türlü ayakta tutamayız!»**

İşte felâketin kaynağı!..

Biz, İslâm-dışı **bir takım** düzenlemelerin ayakta durabilmesine yarayacak **bir** sanayileşmeyi **mi** arzulayacağız, yoksa müslümana özgü bir sanayileşmeyi mi?

Elbette ki, hepimiz müslümana özgü olanı hedef aldığımızı ifade edeceğiz, ama bu nasıl olacaktır?

Söz gelişi, bugünkü toprak düzeni, bugünkü içtimaî, iktisadî ve hukukî yapı durdukça, bugünkü azgın tüketim iştihası dizginlenemedikçe, siz müslümanca bir sanayileşmeden bahsetseniz de, neticeyi İslâm-dışı güçler devşirir, laik Türkiye sanayileşmiş olur, İslâm ülkesi değil!.. Çünkü bugünkü düzen ancak **bâtıl**'ı esas alır, bâtıl esas aldığı için de ölümlerden hayat imbiklemekten başka bir hüneri yoktur, bunun için de sınıf çatışması varlığının kaçınılmaz gıdasıdır.

Ve, sanayileşmenin bugünkü mânada, Batı'dan olduğu gibi alınmasının acılarını işte çekiyoruz, milletçe!. Zira, sanayileşme, Batı cemiyetinde dayandığı tabanı arıyacaktı, ona dayanacaktı. Bu tabanı bulamazsa, onu icâd edecekti. İşte olup bitenler bundan ibarettir. Sınır tanımaz bir tüketimin, ve hayatın azîzliğini idrâk edemiyen bir mekanikleşmenin esiri olan çağdaş Batı insanı, hayatı sadece kendisi yaşanır, yaşanmaya değer bir nesne olarak görmektedir. Evet, o Batı ki, sanayileşmesinin temel dayanaklarından **teknik bilgiyi ve tecrübi metodu** müslümanlardan almıştır ama, **israf ekonomisini ve ferdiyetçi düşünüşünü antik Roma ve Roma ve Yunan'ın promotheusçu** ve **afrodisiyaks** (maddeci ve şehvetperest) düşünce sistemleriyle, **dine karşı laik** (din-dışı) tavırlarından almıştır. Görülmektedir ki, ilk dayanak hariç, diğerleri bizim değildir ve bizim bize aid unsurları olmayan bir sanayileşmeyi benimsememiz bizim cemiyetimizde elbette bir kaos ve anarşi meydana getirecekti.

Ve, bir Batılının, **J. Nef**'in **«Sanayileşmenin kültür temelleri»**nde açıkça itiraf ettiği gibi **Batı'nın sanayileşmesinin** özünde **«en yüksek fazilet»** duygu ve düşüncesi yatar. Bu **«en yüksek fazilet»** duygu ve düşüncesi ise Batı insanı için kısaca şudur:

— Christ (Hz. İsa) **adına ölmek değil, öldürmek!.. Daha çok öldürmek!...**

Ve, J. Nef ilâve eder: **«Hristiyanlar hiç bir zaman 19'uncu asırdan bu yana olduğu kadar, Hz. İsa adına öldürmemişlerdir. Zira ellerinde vasıtaları yoktu, sanayileşmeyle bu vasıtaları elde ettiler ve bu vasıtaları en yüksek fazilet duygusunun emrine verdiler.»**

Evet, çağdaş sanayileşme deyince, madalyonun diğer yüzünden ortaya çıkan tablo budur.

Ve bu sanayileşme bugün o düşünceden hareketle ölüm kusmaktaki en büyük hünerini göstermenin tırmanışında Atom Bombasını da geri bırakıp Nötron Bombasına dayanıp kaldı. İnsan, kendine karşı en büyük düşman haline geldi, hayatı bütünüyle tahrib etmeyi gaye edinmişcesine korkunç bir intihar mekanizmasının dişlilerine kendini kaptırdı. Sanayi devriminin en korkunç silâhı bugün, insanı tanımayan, tanımak istemiyecek kadar da robotlaşmış, mekanikleşmiş olan **sanayi çağı insanıdır.**

Bu haliyle bir sanayileşmeyi mi arzulayacağız, böyle bir sanayie mi imreneceğiz?

«Hayır!» ise, **bizim sanayileşmemizin temelinde neler yatmalıdır? Kalkış noktamız ne olmalıdır?**

Biz, **güçlüklerin kaldırılması, emekten tasarruf ve, tebliğde ve cihadda en üstün vasıtaya sahip olmak** gibi düşüncelerle sanayileşmeye mecburuz ama, kalkış noktamız **İlâ'y-ı Kelimetullah** olmadıkça, **nizam-ı âlem dâvasını** idrâk etmedikçe, sanayileşme bizim de başımıza belâlar açar, âlem'in kaosa sürüklenmesine biz de vesile oluruz ve **Allah'ın yarattıklarına hayat sahiplerine merhametle muamele ediniz** emri çiğnenince, **mikro-kosmoz'dan makro-kosmoz'a;** küçük **mikrobiolojik** âlemden, gözüken âlemlere varıncaya kadar her zerredeki hayata karşı insan eliyle kurulmuş **bir** tuzağın sahibi durumuna düşeriz. Biz böyle bir sanayileşmeye, hele öldürmeyi kendine temel şiar edinmiş bir sanayileşme fikrine şiddetle karşı çıkmak zorundayız.

OTO MAZOT
BİLUMUM MAZOT POMPA AYARI VE YEDEKLERİ
Pangaltı, Dolapdere Cad. 178-180
Tel.: 47 14 64 İSTANBUL
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

Mısır'da yeni gelişmeler:

SİNA KAPLANI KIMILDADI!

Mısır'da, kendisine örnek olarak **M. Kemal'i** örnek aldığını sık sık tekrarlamaktan hususî bir zevk alan **Enver Sedat'ın düzeni,** her geçeen gün daha bir katılaşırken müslümanlar üzerindeki baskılar da giderek kesafet kazanmaktadır. Sedat, batıcı, kapitalist bir devrimi gerçekleştirebilmek için **tek-parti** diktatörlüğünün gerekli olduğuna inandığı ve kapitalistleşmenin gerektirdiği içtimaî müesseseleri ve yaşayış şeklini kesin olarak yerleştirebilmek için, despotluğunu hân etmiştir. Bu despotluğa karşı ilk ciddî ses general Şazli'den gelmiştir.

Saadeddin Şazlî 1973 savaşlarında Mısır Erkân-ı Harbiye-I Umûmiye Reisi idi ve İsrail'in ünlü **Bar-Lev savunma hattını kısa** zamanda havaya uçurup, İsrail'in ilk defa tökezletilmesinde büyük hizmetler ifa etmişti ve kendisine Mısır halkı **Sina Kaplanı** adını takmıştı.

Ancak Sina Kaplanı, zafere ve İsrail üzerine doğru ilerlerken, Amerika'dan, İsrail'in atom bombası kullanacağı tehdidini yiyen Enver Sedat, Amerika kanalıyla çareler ararken; İsrail Sina'da bir koridor bulup, bir anda Süveyş'in batısına çıkarma yapmış ve Sina Kaplanı bu durumda hiç ummadığı bir darbe yemişti. Ancak, **Sina Kaplanı** bu işin nasıl bir ihanet eseri olduğunu araştırmayıp, bir **gafletin bedeli** olarak gördüğünden, bu işte kusurlu bulduğu yüksek dereceli 16 subayı derhal ve bizzat şakaklarına kurşun sıkarak öldürmüş ve bunun üzerine Londra'ya, arkasından da Lizbon'a elçi tâyin edilmişti.

Yıllardır sesi - soluğu çıkmayan Sina Kaplanı nihayet geçen hafta gürledi ve Enver Sedat'ı ihanetle suçladı ve Mısır halkını köleleştirmesine müsaade etmiyeceğini açıkladı. Bunun üzerine Sedat derhal Şazli'yi vazifeden attı ve Kahire'ye geri çağırdı ise de, Sine Kaplanı geri dönmeyi kabul etmedi.

Sina Kaplanı'nın bu çıkışının Mısır'daki muhalefeti nasıl tesiri altına alacağı merakla beklenmektedir.

ER-MAN giyim

Feyzullah Efendi Sokak Nu: 12
PTT Sırası Hayat Kliniği Karşısı
FATİH

EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

KONFEKSİYONCU
PANTOLONCU NECDET
İndirimli Satış Kartı Dağıtıyoruz.
ADRES:
PTT Arkası Ardahan Çarşısı No: 16
Üsküdar — İSTANBUL

KAN KAN intik

Evet, yıllardır bu sesi dinledik sokaklarda, meydanlarda... Gerek komünist, gerekse **anti-komünistler** öldürülen her taraftarının arkasından büyük şehirlerin sokaklarını, caddelerini arşınlarlarken aynı lâfları tekrarlıyorlardı:

— KAN, KAN, KAN!.. İNTİKAM!..

Ve nihayet geçen hafta bu intikam duyguları öylesine körüklendi ki, hemen her ölünün intikamının alınması duygusu gelişti... Gerçi, geçmiş yılların hadiselerinin intikamının alındığı görülmüş değildi. Çünkü, bu böyle bir intikam dâvası başlatılacak olursa, bunun altından pek çok büyük başlar dahi kendilerini herhalde kurtaramıyacaklardı.

Sözgelişi, İstiklâl Mahkemelerinde nâhak yere katledilen binlerce müslümanın kanının hesabını sormaya kalkışanlar olsa, durum n'olur? Veya bir **Menderes'in Zorlu** veya **Polatkan'ın** intikamlarının alınması yoluna girilseydi memleketin hali nice olurdu? Ki, pek çok kimse, hiç kimseden değilse de, Menderes'in oğullarından olsun babalarının intikamını almalarını beklemiş; hattâ bir ruhî buhran sonunda canına kıymış olan **merhum Yüksel Menderes** için **«madem ki böyle bir karar verecekti, niye gidip de babasının kaatillerinden birkaç kişiyi temizlemedi? Üstelik parlâmentoya kadar da girebilir, dokunulmazlığından faydalanarak silâhını gizleyip, meselâ bir makineliyle bir anda babasının kaatillerini, komitecileri temizleyebilirdi!»** diyenler çıkmıştır.

Ancak, yukarıda da izah ettiğimiz gibi, sırf Allah korkusuna **(bazıları bunu pısırıklık olarak değerlendirebilirler)** dayalı bir düşünce ile böyle bir intikam alma yolu, bir **öç alma** duygusu, bir **siyasî kan dâvası** gütme sapıklığına tevessül olunmamıştır!

Ama, bu yolu marksistler açmışlardır. Nitekim, geçtiğimiz haftalarda, **önce** 12 Mart döneminin askerî hâkimlerinden **Naci Gür** esrarengiz bir şekilde trafik kazasında ölmüş, arkasından Yaşar Değerli bir komploya maruz kalmış, daha sonra **Mahir Çayan** ve Hüseyin Cevahir isimli marksist çetecilerin Maltepe'de bir binbaşının evine sığınıp, onun kızını rehin almaları hadisesinde, Hüseyin Cevahir'i öldüren ve keskin nişancılığıyla meşhur olduğu ileri sürülen **binbaşı Ahmed Cihangir Erdeniz** (daha sonra yarbay olarak emekli olmuştu) Pendik'te, dükkânında öldürüldü. Üstelik kaatiller kendilerini ele vermemesi için, dükkânda çalışan 13 yaşındaki bir çocuğu da öldürdüler ve tabancalarını koltuk altlarına alıp, halkın şaşkın bakışları arasında yaya olarak ve gayet sakin bir vaziyette hadise mahallinden uzaklaştılar. Hemen arkasından yine 12 Mart döneminde vazife almış olan (halen emekli binbası) **Yaşar Çakmak'ın** evi de baskına uğradı, ama evde kimse bulunmadığından, çeteciler eve **«Mahir Çayan'ın intikamı mutlaka alınacak»** yazılı bir not bırakıp gittiler.

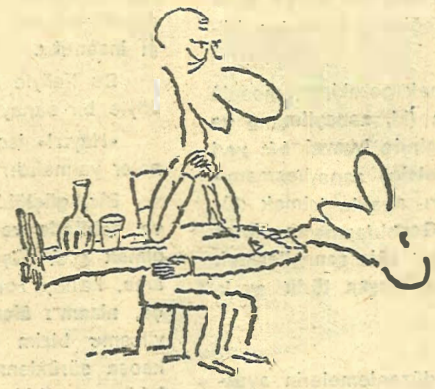

Ahmed Cihangir Erdeniz'in öldürülmesi **(ki kendisi tanınmamak için sakal da bırakmış bir kimseydi)** ordu içinde yeni kıpırdanışlara vesile oldu. Genelkurmay başkanı Org. Evren bu tecavüzlerin hedefinin aslında Silâhlı Kuvvetler olduğunu, tecavüzü bu şekilde anladıklarını ve bu ihanetlerin elbette karşılıksız kalmıyacağını ifade etti ve verdiği bir emirle **Ahmed Cihangir Erdeniz'e** büyük bir askerî merasim tertib ettirdi.

Ancak cenaze merasiminde Hükûmetten kimse yoktu!

Cenazede hattâ İstanbul Valisi bile yoktu!

Ve, cenazede **ancak Dahiliye Vekili Özaydınlı'nın** bir çelengi vardı. Onu da onun askerliğine hamlettiler. Ama Demirel ve Türkeş'in çelenkleri vardı, kumandanlar vardı.

Halbuki, bir marksist olduğu marksistler tarafından açıklanan ve hakkında resmen hiç bir açıklama yapılmayan **Doğan Öz** isimli savcı Ankara'da öldürüldüğü zaman bütün hükûmet üyeleri çelenkleriyle birlikte yer almışlardı; **mülkî, askerî** ve **adlî** rical ve Demirel ile Türkeş de cenazede yerlerini almışlardı. Şimdi ise, Hükîmet'in başı olan zat, bir çelenk göndermemişti. Galiba, müslümanların reddettikleri şu çelenkler ilk olarak burada bir işe yarıyor ve bir siyasî ve ideolojik tavır için bu çelenklerin nasıl kullanıldığına güzel bir misal teşkil ediyordu. Ama, unutulmamalı ki, Demirel bir marksist olduğu öteden beri tevatüren **iddia olunan savcı Doğan Öz** için de çelenk göndermişti, fakat, kendisine verilen askerî bir emri yerine getirdiği için katledilen **emekli subay Ahmed Cihangir Erdeniz** için, **devlet duruma seyirci kalıyor ve** hükûmet hadiseyi umursamazlıktan geliyor, ama doğrudan doğruya **Başbakan'a** bağlı Genelkurmay ise büyük bir cenaze merasimi tertib ederek, eski hizmetlisine sahip çıkıyordu.

Hadiseler bu şekilde gelişirken, 12 Mart döneminin İstanbul Örfî İdare Kumandanı, halen AP milletvekili olan Faik Türün Paşa bir beyanat veriyor ve **«kendi bölgemdeki bütün olup bitenlerin tek mesulu benim, akıtılacak kan varsa o benim kanımdır. Kendilerine vazife verildiği için öyle davranmak zorunda olan masum insanların kanlarını akıtmayın, biraz insanlığınız varsa, işte ben buradayım; geliniz, bu vatan için benim kanım helâl olsun»** diyordu.

Faik Paşa'yı bu asil jestinden dolayı alkışlamak gerekir.

Keza, Talât Aydemir'in askerî isyanlarının bastırılmasında İnönü'ye büyük hizmetler yapmış olan ve sonra marksistlerin idam kararını veren mahkemenin reisliğini yapan AP mebusu **Ali Elverdi** ortaya çıktı ve oldukça efece bir tavır takınıp, hem mes'uliyeti başka taraflara kaydırarak, hem de efeliği elden bırakmıyarak **«idam kararını biz verdiysek, Temyizler yerinde buldu, Meclisler tasdik etti, Reisicumhur Sunay da tasvib etti»** dedikten sonra, **«bütün bunlara rağmen benim öldürülmem planı varsa, buyursunlar gelsinler... Yalnız şunu söyleyeyim ki, benim anam öldü. Onun için benim anam ağlamaz. Ama beni öldürmeye gelenlerin anasını ağlatırım, bunu unutmasınlar!»** gibi gerçekte bir generale hiç de yakışmayan ciddiyetsizce bir meydan okumaya kadar işi vardırdı.

Gelecekte Ali Elverdi'ye bir silâh çevrilirse, Elverdi gerçekten de kendisine yönelen kaatillerin anasını ağlatabilir mi bilmeyiz ama, meşhur sözdür, **«el mi yaman bey mi?»** önceden belli olmaz.

Bu arada Türk matbuatının tavrı da dikkat çekicidir. Bu intikam çılgınlıklarını âdeta teşvik etmekte ve yangına körükle gitmekte, **«SIRA KİME GELDİ?»** gibi iri - iri başlıklarla umumî bir tedirginlik havası estirmenin yollarını denemektedirler.

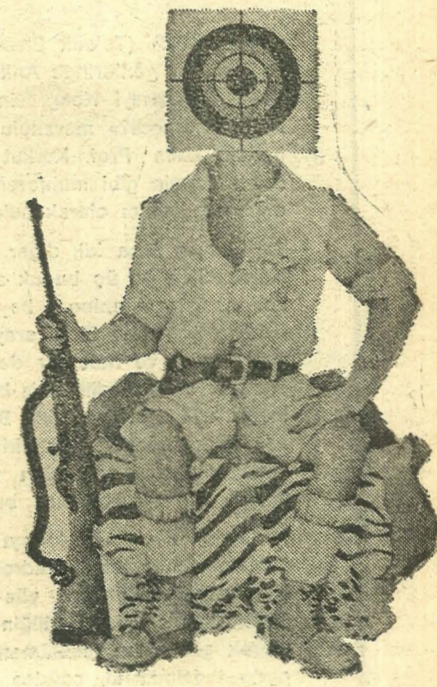

Bütün bunlara rağmen, şurası **asla unutulmamalıdır ki, «kan, kan, kanlı intikam!..»** diye tutturanlar kendi **akıttıkları** kanlarda boğulmaktan kurtulamıyacaklardır. Çünkü tarih bunun nice emsalsiz örnekleriyle dopdolu... Binleri, onbinleri gözlerini kırpmadan öldürenlerin sonu da yine haysiyetsizce bir ölüme mahkûm olmakla geçmiştir.

Eğer Türkiye'de bu yol esaslı bir su[illegible]lırsa, bilinmelidir ki, hesabı gö-

Bir memlekette hükûmetsizliğin en kötüsü, bir hükûmetin var olup da, her gün onun ömrünün biçilmesi halidir. Zira hükûmetin yaptıklarının münakaşası ayrı şeydir, hükûmetin bizzat kendisinin münakaşa edilmesi daha ayrı bir şeydir. Ve Türkiye'de yıllardır her gün hükûmetin bizzat kendisi münakaşa olunmaktadır.

Demirel başkanlığındaki karma hükûmete Ecevit her gün ömür biçerken, **gayrikanuni,** olduğunu, **anayasa-dışı** olduğu

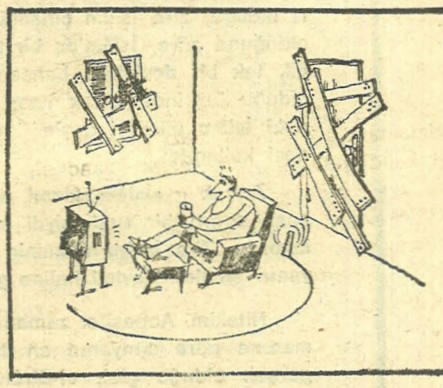

nu sık sık tekrar ederken, şimdi kozlar ve roller değişti ve sözler iddialar yine aynı..

Türkeş **«bu hükûmete karşı çıkmak vatanperverliktir»** diyor. Demirel **«memleketin, hükûmetin idaresizliğinden dolayı kana bulandığından»** bahsediyor.. Ecevit ise her gün, **Demirel'in anarşi tahrikçiliğini kışkırtıcılık yaptığından** bahsediyor..

KAN

ım

ülecek devre olarak sadece sekiz - on senelik bir devir değil, son 60 sene karşımıza çıkar ki, belki bu intikam duygusundan o zaman bir takım **mezarlar, anıtlar, ve** emsalî maddî kalıntılar dahi kurtulamazlar.. Onun da sonunda ne olur, orasını ancak Allah bilir...

Dileyelim ki ülkemize akl-ı selîm avdet etsin!..

Ancak görünürdeki işaretlere bakılırsa, herkes birbirinden hesap soracağının çığlıklarını atıp durmada.. Bir örnek olsun diye, **MHP İstanbul İl Gençlik Kolları** imzasıyla yayınlanan bir beyannameden bir örnek verelim:

«... Ey Türk gençliği! Birinci vazifen Türk devletini, Türk cumhuriyetini ilelebed muhafaza ve müdafaa etmektir diyen büyük Atatürk'tür. 12 Mart sonrası operasyonlarda, ordu mensuplarına ve sıkıyönetim mahkemelerinde Türk adaletini temsil eden hâkim ve savcılara görev devletçe tevdi edilmişti. Öyleyse gençlerimiz, ordu ve adalet mensuplarımız Atatürk ve devletin egemenliği ilkeleri adına devletçe korunmalıdır. Aksi halde, (...) bu aziz kanların dökülmesinde seyirci kalan sorumlulardan hesap soracağız!»

Evet, Atatürk ilkelerinin korunması için devlete sahip çıkılmasını isteyen bu zihniyet de bir başka hesap sormanın tehdidini savurmakta ama devletçe verilen vazifeleri ifa edenlerin vazifelerinin üstünlüğü esas ise, işte şimdi devlet yine bir takım emirler veriyor ve bu gençliğe karşı da bir takım marksistçe tedbirler alındığına dair iddialar ileri sürülüyordu!

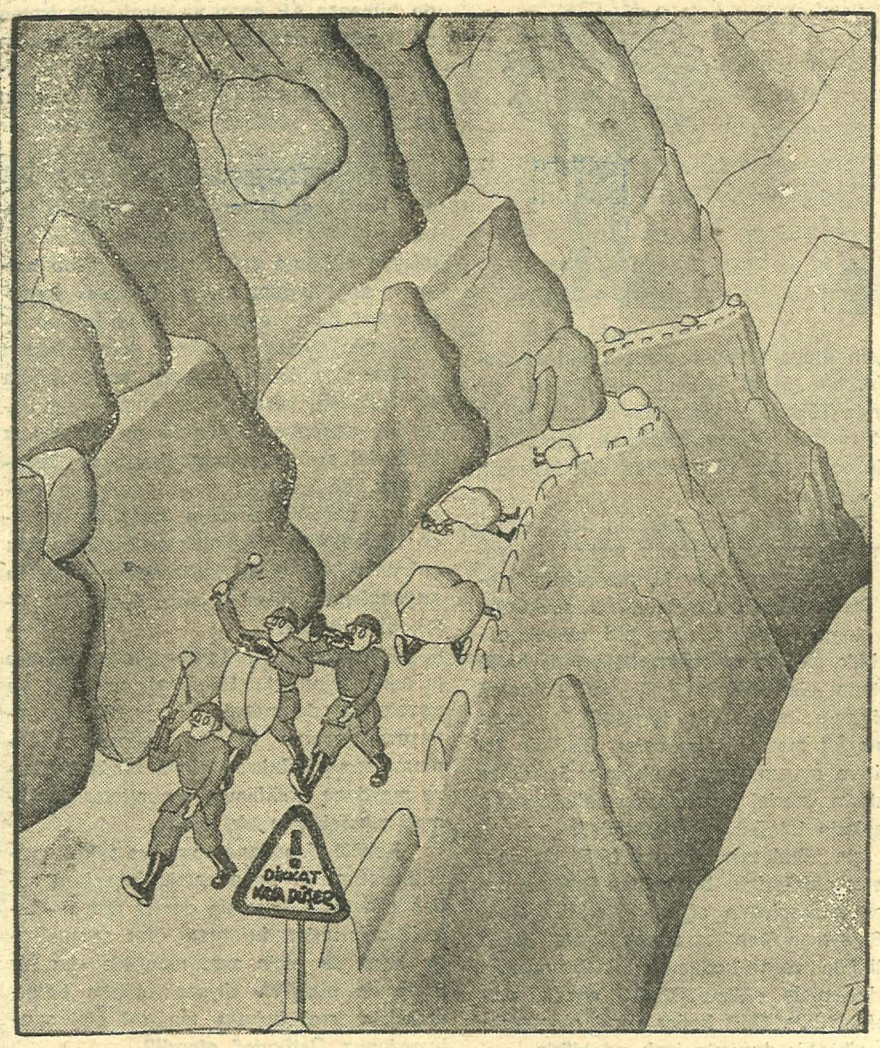

MİLLÎ GÜVENLİK KURULU TOPLANTISI ÜZERİNE

Anarşinin giderek tırmandığı hattâ Anayasa Mahkemesinin dahi bombalandığı bir zeminde, hükûmetin meselelere bakış açısının nasıl olacağı üzerinde bir görüşme açmak ve bu arada Türk dış siyasetini istikametlendirecek yeni gelişmeleri gözden geçirmek üzere geçtiğimiz hafta Ecevit'in Moskova dönüşünden sonra, siyasî mahfillerde yapılmasına çok büyük önem atfedilen bir toplantı yapıldı: Millî Güvenlik Kurulu toplandı.

Millî Güvenlik Kurulu, Anayasanın 11 inci maddesine göre, kararları **istişarî mahiyette** olan bir heyettir. Bu heyetin aldığı kararlar hükûmeti kesin olarak bağlamaz. Ancak, devletin çeşitli üst kademelerindeki askerî zevatın ve sair vazifelilerin görüşlerinin devlet ve hükûmet siyasetine yansıması için, devleti parlamentoculuğun aritmetiğine, demokrasinin sayı ekseriyetini doğru kabul eden ölçülerine fedâ etmemek için, bu heyet, bir **emniyet sübabıdır** denilebilir. Ancak bu heyette yer **alanların dahi** hangi temel düşüncelerle hareket ettiklerini iyi bilmek gerekir.

Muhakkak ki, bu zevat resmî ideolojinin üzerinde titizlikle duran, kemalistliğinden asla şüphe edilmemesi gereken kimselerdir. Binaenaley, memleketin bütün mes'elelerine ancak ve ancak, her gün kılık değiştiren o resmî ideolojinin gözlüğüyle bakmaktan kurtulamıyacaklarını ifade etmek de fazlaca yanlış sayılmamalıdır.

Nitekim, Güvenlik Kurulu toplantılarından sonra, sızan haberlere bakılırsa, iktidardaki Ecevit asker kesimin tedirginliğini izale etmiştir. Halbuki, bilhassa emekli **Yarbay Erdeniz'in** öldürülmesinden sonra, hükûmetin takındığı tavırla, Ordu'nun tavrı arasında bir zıtlık görenler veya göstermek isteyenler bu toplantıdan çok daha başka neticeler bekliyorlardı. Hattâ hükûmetin yıkılacağından bahsedenler veya Ecevit'in **Allende** gibi, partililerine müracaat edeceğini hayalhanelerinde canlandıranlar dahi vardı.

Üstelik, büyük şehirlerin duvarlarında son zamanlarda yazılıp çizilmeye başlıyan **«PARTİZAN»** sözü de bunu doğrulamaktaydı. Zira, biliniyordu ki, bu söz marksistlerin demokratik mücadelelerinde yeni bir merhaleye gelişlerinin işaretidir ve iktidara geçiş öncesinde, ideolojik yandaşları arasında sıkı bir işbirliği yapılması mânasına gelmektedir.

Esasen, Hükûmetin tavrı da, kesinlikle bu değil miydi?

Gitmeyecek şekilde hareket edip, sanki bütün devlet kesimlerini kendi partilileriyle, ve geçen dönemlerde rastlanmıyan bir şekilde parsellemiyor muydu? Bu ise, PARTİZAN'lık değil miydi? Ancak dün kötü olan partizanlık bugün cicileşiyordu.

İşte bunun içindiir ki, bazıları CHP nin bu tasarruflarından Ordu'nun da huzursuz olduğunu ifade etmekteydiler ama, Millî Güvenlik Kurulu toplantısının sonunda yayınlanan beyannamede böyle bir sıkıntıya ağırlık verildiğine dair izler bulunmamaktaydı. Tahmin olunabilir ki Türkiye'de marksist bir düzenlemeye doğru gidilirken dahi kemalist resmî ideolojisine fazla zarar verilmiyeceğine dair inandırıcı teminatlar verilmiş olmalıdır.

Böylece de Millî Güvenlik Kurulunun toplantısına verilen ağırlık, aslında bir takım temennilerin ifadesiymiş, denilebilir. Diğer taraftan bu toplantının beklenen (ne ise) neticeleri vermemesi bazı çevreleri bir hayli üzmüş olmalıdır.

Bu arada, toplantı öncesinde dikkat çekici hususlar, durumlar ortaya çıkmıştır. Meselâ, toplantıya müessir olabilmek için, halen **Hükûmette Bayındırlık Bakanı** olarak vazife yapmakta olan **Şerafeddin Elçi'nin** askerî mahkemelerden kesinleşmiş olan bir hükümle, memleketin bölünmesi için çalışmalar yaptığı dahi keşfedilip açıklanmıştır.

Bu doğrudur ve bahsi geçen kişi, 27.2.1973 tarihinde Diyarbakır Sıkıyönetim Kumandanlığının Askerî mahkemesince cezalandırılmıştır ve 26.9.1971 tarihinde söz konusu suçlardan gözaltına alınan Şerafettin Elçi, 23.10.1971 tarihinde tevkif olunmuştur. Askeri Mahkemenin «Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi illegal Örgüt davası gerekçeli hükmü» şöyledir:

«Sanığın Kürtçülük milliyetini ileri sürerek ırk mülâhazası ile müstakil bir Kürdistan devleti kurmak ve bunun teminine matuf faaliyetlerde bulunmak ve binnetice aynı vatandaşlık hukukuna sahip olan Türk milleti arasında Türklük ve Kürtlük şeklinde yapılan tefrik ile millî birliği bozarak millî duyguları yoketmek ve zayıflatmak maksat ve gayesini hedef ittihaz eyleyen Türkiye'de Kürdistan Demokrat Partisi illegal örgütünün kurulması ve faaliyete geçmesi için yol gösterdiği ve mezkûr eylemi sübuta erdiği cihetle, eylemine uyan T.C.K.'nun 141/4'üncü maddesi uyarınca failin şahsından ve fiilin işleniş özelliklerinden doğan hususlar takdiri şiddet sebebi sayılarak 1 yıl 6 ay süre ile ağır hapsine, yargılama safahatında görülen iyi hali, lehine takdiri tahfif sebebi sayılarak TCK'nun 59'uncu maddesi uyarınca yukarıda tayin olunan cezasından 1/6 nispetinde indirme yapılarak neticeten 1 yıl 3 ay süre ile ağır hapsine TCK'nun 173/3'üncü maddesi uyarınca 5 ay süre ile Milâs ilçe merkezinde ikametle genel güvenlik gözetimi altında bulundurulmasına,

353 sayılı A.S.Y.U. Kanununun 251. maddesi uyarınca gözaltı ve tutukluluk süresinin tayin olunan bu cezadan indirilmesine oy birliğiy ile...»

Bu kişinin şimdi TC. Hükûmetinde **Bakan** olması elbette şaşırtıcı bulunabilir. Bahsi geçen kişi af kanunundan faydalanarak Meclis'e girmiştir. Ama asıl şaşırtıcı olan husus şudur ki, bu kişiyi şimdi memleket için **bölücü** olarak gören, gösteren AP çevreleri ve onu tutan matbuat, Şerafeddin Elçi'nin daha kısa bir süre önce kendi partilerinden istifa ederek Ecevit Hükûmetinin kurulmasında vazife aldığını unutmaktadırlar! Üstelik de, bu kişi; AP Genel merkezinin tercihiyle, **kontenjandan** seçtirilmiştir!

İşte, memleketin **hal-i pür melâlinin** altındaki gerçek sebep!.. Şimdi **vatan hâini** göstermeye kalkıştıkları kişi, dün kendi aralarında idi ve şimdi Bakan olmasını da, parlamenter olmasını da kendilerine borçlu idi. Üstelik, adı geçen kişinin önceden nasıl işlerle meşgul olduğu da meçhulleri değildi!

HÜKÜMET GİDECEK Mİ, KALACAK MI?

CHP sekreteri Üstündağ **«bu hükûmet, kendisine verilen güven reyleri daha artarak 1981'e kadar devam edecektir, mse umutlanmasın!»** derken; bilhassa HP kanadı da hükûmetin düşürüleceğinen bahsedip durmada...

Hattâ 30 Haziran günlü Tercüman'da zıldığına göre, Türkeş bir hayli kulis pmakta, CHP içinden bazı parlâmenteri kendi tarafına bir takım vaadlerle kmeye çalışmaktadır. Türkeş'in **eski bir lâlcı** olduğunu düşünecek olursak, atı çengellerin tamamiyle boş olmayacaı da düşünmek mümkün olabilir. Ank, Türkeş'e göre, Demirel bu hükûmebugün için yıkılmasını istememekte ve vaffak olamıyacağının daha iyi görülüp aşılması için **1 mart 1979** tarihine kavazifede kalmasını tavsiye etmekteyş.. Türkeş birkaç defa ısrar etmiş olsına rağmen, Süleyman Demirel hep **Martını bekliyelim. Koalisyonun zorunu gördük işte..»** diye geçiştiriyoş..

Yine adı geçen gazetenin yazdığına ılırsa, Türkeş, CHP içinde **40 kişiyi** sil eden birisi ile görüşmüş o da **«benim cumhurbaşkanı olmamı kabul ederseniz, hükûmetin düşürülmesine yardımcı oluruz»** gibi lâflar ediyormuş. (Bu kişinin Kandıralı, avrat oynatıcısı zat olduğunu tahmin edebilirsiniz.) Ayrıca, CHP içinde bir de 12-14 kişilik bir başka grup daha varmış ki, bunlar **kumar borcu** olanlar imiş.. Yani cüzdanları doldurulup, kumar borçları tasfiye edilirse, gitmeyecekleri taraf yokmuş!.

Tabiî, bu arada CHP de kendi içinden kaynamakta, Muammer Aksoy **«1981 seçimlerinden erimiş, ufalmış bir parti olarak çıkabileceklerinden»** bahsetmektedir. Diğer taraftan MSP dışında yaklaşmadığı veya giriş beyannamesini imzalamadığı parti kalmayan denilebilecek çaptaki bir Malatya Senatörü de CHP'li olmasına rağmen, Dev-Genç'liler tarafından öldürülmekle tehdit edildiğini ileri sürmüştür.

Velhasıl, anarşinin, **intikam nâralarının**, barut kokularının fink attığı bir yerde hükûmetin varlığından ne kadar bahsedilebilirse, Türkiye'de de Ecevit hükûmetinin varlığından o kadar bahsedilebilir.

HAFTANIN MEVZUU

RÜŞVETİN ÜZERİNE YATILIYOR

Geçen sayımızda bahsettiğimiz ve iddiaya göre 50 milyonluk aslan payını CHP nin aldığı bildirilen rüşvet işinin üzerine yatıldığı anlaşılmaktadır!

Halbuki bu iddia, onun üzerine yürümeyen her şahıs ve partiyi şaibe altına sokacak tarzda mühimdir.

Mesele can alıcı noktası, rüşvet iddiası değil, bu iddianın tehdit ve tertiplerle uyutulmasıdır. Zira, hükûmet bu iddiayı reddedemediği gibi kabul de edememiştir. Ve hadisenin müdafaasını Gümrük - Tekel Bakanı Tuncay Mataracı üzerine almış ve **«hadise doğru olsa bile Hükûmetin çekilmesini gerektiren bir şey olmadığını»** belirtmiştir. Adeta **«bu komisyon da ne ki... Bazıları daha nice komisyonlar aldılar»** dercesine, hükûmetten ayrılmamak için kendisine kılıfı hazırlamaya çalışıyordu.

Ancak Tuncay Mataracının bu noktada söylediklerinden bazılarına kulak verelim. Diyor ki Mataracı:

«Bunu araştırmak lâzım. Bunun nasıl araştırılacağını yakında ortaya çıkaracağız. İsviçre bankalarında parası bulunan Türklerin sayısının çok olduğu bilinmektedir. Şunu açıklıkla belirtiyorum, İsviçre bankalarında bulunan Türklerin paraları, İsviçrelilerin yatırdığı paradan daha çoktur. Bugün Türkiye'de kimlerin İsviçre bankalarında ne kadar paraları var, kamuoyuna teker teker isimleri açıklansın.

Bunun üzerine hükûmet olarak gitmek istiyoruz. Türkiye'den kaç, paraları kaçır, olmaz böyle şey, Türkiye'deki bankalarda diğer ülkelerdeki bankalarda tahkikat yapılıyor, bilgi alınıyor. İsviçre'de bu olmuyor. Gerçekler ortaya çıktığı zaman kimlerin kara kara düşündüğünü görürüz gibi geliyor bana.»

«Beni yakından tanıyan ana muhalefet partisi başkanına, hemen hatırlatmak isterim ki, savunma yapmamızı gerektiren hiçbir meselemiz olmadığı gibi, belgelerdeki bilgilere göre, olayların hangi tarihlerde başlayıp bittiğinin açıklanması da, belirli bir görüşün ve bir siyasi partinin savunuculuğu olamaz.»

Evet, Türkiye vatandaşlarının İsviçre bankalarına yatırdığı paraların yekûnu, İsviçre vatandaşlarının kendi bankalarına yatırdıkları paralardan daha fazla!..

Ancak, burada bir mugalâta var! **«Hükûmet olarak hadisenin üzerine gideceklermiş!..**

Sen onu benim külâhıma anlat denilir böyle hallerde... **Zira, İsviçre bankaları dünyanın en büyük sır depolarından biri** değil midir? Bu zamana kadar o bankaların kasalarındaki **yoksul etlerini** kim görebilmiştir? Diğer taraftan **Lichtenstein Prensliğindeki** bankadan inceleme yapacakların o zaman karşılarına çıka-çıka ancak bir Posta kutusu çıkmayacak mıdır?

Kısaca dostlar, deve hamuduyla yutulmuştur! **Ve** kimse hiç bir şeyi ispatlıyamaz da, yalanlayamaz da!. İddia, mevcut **banka dekontlarında** yer alan **kavl-i mücerred** halindeki sözlerden, iddialardan ibaret kalacaktır.

İşin bir acı tarafı da şu ki, **Bâb-ı Âli** matbuatı bu hadisenin üzerine eğilmemekte bundan önceki iddiaların aksine tuhaf bir suskunluk içine girmiştir. İnsanın, **«yoksa sus payı mı aldılar?»** diye sual edesi geliyor... Öyle ya, bu memlekette bir Hava Kuvvetleri Kumandanı Emin Alpkaya, bir iddia üzerine, (sonradan beraat etti) vazifesinden apar-topar atılmıştır. Başka meselelerde meselâ Demirel'in kardeş ve yeğenlerinin yirmi milyon kadar vergi iadesi aldıkları, bunu yaparken kanunsuzluk yaptıkları ileri sürülmüştür ama, bunlar tam olarak hükümle tesbit edilememesine rağmen hemen bütün siyasilerin ve gazetecilerin ağzının sakızı olmuştur. Şimdi 125 milyon liraya tekabül eden **5 milyon dolarlık** bir rüşvet iddiası, **«komisyon»** adı altında Türkiye'ye gelmiştir ve elbette ki, Türkiye devleti ve vatandaşları bunun bedelini çok ağır bir şekilde ödemişlerdir, farketmeden..

Bu suskunluğun sebebini izah etmek mümkün değildir, diyebilir miyiz, bilmiyoruz. Ancak şurası var ki, meselenin içinde CHP'nin de bulunması, bu suskunluğun temel sebeplerinden biri olarak görülebilir. Nitekim, başka belgeleri, hattâ devletin güveniliğiyle ilgili gizli belgeleri dahi neşretmekte hiç tereddüt etmeyen **Bâb-ı Âli** matbuatı bu sefer, CHP'nin ismini ve ayırım yapmamak için de diğer isimlerin üzerini karalıyarak, bahsi geçen belgelerin fotoğrafını neşretmiştir.

İşin tuhaf taraflarından birisi de, muhalefet partilerinin bu hadise üzerine gereken hassasiyetle eğilmemeleridir!. Başta Süleyman Demirel olmak üzere, bütün **parti lider ve alt kademelerinin bu mesele** üzerine niçin eğilmediklerini ancak, muhalefette bile **CHP kadar şirret olamadıkları** gibi bir durumla izah edebiliriz.

Diğer taraftan CHP'nin ve hassaten genel sekreteri Üstündağ'ın gittiği her yerde bilhassa AP lideri ve etrafı için âmme efkârındaki dedikoduları tekrarlamaktan çekinmemesine mukabil, bu haber üzerine, **CHP'yi suçlar** gibi bir tavır takınan gazetelere **gözdağı vermesi** âdeta bir **suçluluk güçlülüğü ve telâşı** olarak değerlendirilmiştir. Çünkü ortada bir haber vardır, bu haber iyice aydınlatılacaktır. Haberde CHP'nin de **50 milyona yakın komisyon aldığına** dair bir belge ve bu belgenin doğruluğunu İsviçre Bankası doğrulamıştır! Buna rağmen CHP'ye **kelime oyunlarıyla çamur sıçratmak isteyenlerden mahkemeler önünde hesap sorulacağına dair gözdağı vermeler ne oluyor,** bay Üstündağ cenapları?.. Hiç kimse, **bir hukuk kaidesini sırf gayrı ızrar kasdı ile kullanamaz.** Başkalarına gelince elinden geldiğince çamur atacaksın, kendinize gelince düzeninizin hukukî mekanizmalarını çalıştırıp kendinizi kurtarmanın yollarını arıyacaksınız! Tam da sizin düzeninize lâyık bir durum!.

İddiaların bir tertib olması elbette mümkün olabilir!.. Hükûmet çevreleri ve gazetelerin de meseleyi fazla ciddîye almıyormuşcasına üzerine eğilmekten kaçınmalarına bakılırsa, şimdi böyle bir hava meydana getirilmeye çalışılıyor: **Hükûmeti yıkmak için bir tertip!..**

Pekâlâ, ispatlanamıyan ve fakat siyasî hayatımızda en namuslu insanlara kadar rahatlıkla hem de devlet radyo - televizyonlarından fırlatılan iftira çamurlarına karşı da niçin aynı mantıkla **«bu bir tertip de olabilir!»** diyerek şüphe belirtmeksizin, **mal bulmuş mağribî** gibi sarılıyordunuz, Üstündağ efendi?

Hattâ, bay Üstündağ kendilerini temize çıkarmaya çalışırken verdiği beyanatta dahi Süleyman Demirel'e nasıl yine çamur atıyor: (Ki, biz kimsenin müdafii değiliz, ancak Üstündağ'ın o sefil mantığı karşısında Demirel gerçekten daha masum bir mevkide kalmaktadır): Şimdi Üstündağ'ın şantaj ve blöflerini, tehditlerini, gözdağı vermeye yeltenen basit ve sefil mantığını seyredelim:

CHP'nin kirli işlerin içinde bulunmayacağını herkes bilmektedir. Bu tür kirli işlerin kimler tarafından yapılageldiği ise kamuoyumuzca çok iyi bilinmektedir. Tertipçiler bu tip oyunlarla CHP'yi lekeleyemeyeceklerini, «çamur at, izi kalır» likel görüşlerinin bir işe yaramayacağını bir kez daha anlayacaklardır.

CHP ile ilgili bu tip iddiaların aslı esası olmadığını bu işlerden çok iyi anlayan Sayın Demirel'in açıklıkla bilmesine rağmen böyle saçma tertiplerden yararlanmaya kalkışması kendisini gülünç duruma düşürmektedir. Sayın Demirel'in bu konuda en küçük bir bildiği varsa gerekeni süratle yapmasını istiyoruz. Biz kendileri gibi, meclislerde ve adalet önünde denetimden ve hesap vermekten kaçmayız.» Üstündağ, bu arada bazı gazetelerin olayı fırsat bilerek CHP'yi kelime oyunlarıyla tahrip etmesine izin verilmeyeceğini, gerekli yasal başvurularda bulunulacağını belirtmiş, **«CHP'nin hesapları her türlü yasal ve siyasal denetime açıktır. CHP nin verilemeyecek hiçbir hesabı yoktur»** demiştir.

Partisinin bu iftira ve tertibi yapanların belirlenmesinde direteceğini de söyleyen Üstündağ, iftirayı yapanların da, sürdürmek isteyenlerin de adalet önünde hesap vermelerini, CHP'nin bir görev bileceğinii isözlerne eklemiştir.

TESBİT Sadık Özarslan

SÛR'A ÜFÜRÜLMEDEN...

Allah Resûlü'nün bir Hadîs'i aynen şöyledir: **«Sizi, başkaları hesâba çekmeden evvel siz kendinizi hesâba çekiniz.»** Düşünebilenler ve tatbîk edenler için ne mübârek bir tavsiye, veya emir«.. Öyle ya; yarın bizi hesâba çekecekler: «Ne yaptın, neyledin? Allah için ne işledin? Gençliğini nasıl ve nerelerde geçirdin? Malını, nerelerden kazanıp hangi yerlere sarfettin?» diyerek bizlere suâl açacaklar... Kabirde, Âhiret'te hesâb soracaklar bizlerden. Dünya tarlasına ektiğimizin meyvalarını toplayacağız öteki âlemde. Ebu Cehil karpuzu ekmeye, zakkum ağacı dikmeye ne lüzum var?

Öyleyse biz, kendimizi hayatta iken şöyle bir hesâba çekmeli; silkinip kendimize gelmeliyiz. «İnsanlar, uykudadır; ölünce uyanırlar.» Müslüman, diri iken de uyanık ve ayık olacak; kat'iyyen kötü işler yapmayacaktır. Hesâb - kitâb yeri... Buraya gidiş, Sûr ile olacaktır; Sûr'a üfürecekler: «Kalkın ey ehl-i kubûr; hesâba çekilmek üzere doğrulun ve mahşer yolunu tutun!» diyecekler. Onlar demeden biz, bize diyelim ki: «Sûr'a üfürülmeden, Sûr'a üfürelim!» Kendi kendimizi bir diriltelim. Şuurla, idrâkle yürüyelim. Kuvvetlenerek ve emniyetle koşalım hedefimize.

Bunları niçin yazıyorum: Mes'ûd Uçakan kardeşimizi şahsen tanımam... O da beni tanımaz. Şahsen değil amma mânen ve rûhen tanışmaktayım... Âlem-i ervâhdan tanışmaktayız. **«Elestü bezminde»** hep beraber **«belâ...»** diyenlerdeniz. Gazetelere intikâl eden haberlerden sevinerek öğrenmiş bulunuyoruz ki bu kardeşimiz «Sûr Filimcilik» nâmı altında bir anonim şirket kurmuş. Yâni Âhiiret Sûr'undan evvel dünya Sûr'una üfürmüş Uçakan. «Kalkın ey ehl-i vatan; hizmete koşun«..» diyor bizlere. Sûr'u duyup da uyanmamak ne mümkün?

Şurası muhakkak ki: hizmet yolları ve vâsıtaları çeşit çeşittir. Mes'eleleri dar mânâda ele alıp değerlendirmemek lâzımdır. «Filimcilik de iş mi canım? Şimdi bir de sinemacılık mı yapalım?» diyerek miskinliğe rızâ gösterirsek, sonunda işte böyle manzaralarla karşılaşırız ve duvarlara, duvarlardaki afişlere bakamayız... Yahud gittikçe ona da alışır, kötülüklere karşı muâfiyet kazanırız. Ne mi olur sonra? Kurularla beraber yaş da yanar; azâb, umûmileşir.

Hepimizin evinde televizyon... Ve her akşam karşımıza çıkan manzaralar... Biz, filimden kaçsak bile çoluk - çocuğumuz ona doğru koşmakta. Düğmesini çevirip kapatırmış... Sen, gel de külâhıma anlat onu! Hiç kapattığın var mı? Maâlesef seyrediliyor, ne var, ne yoksa görülüyor. Tabiî filimler de... Dışarıdaki filimler daha mı iyi sanki? İşte yollar, işte duvarlar... Geçiniz bir sinemanın yanından da görünüz. Sen gitmiyorsun amma oğlun gidiyor, kızın gidiyor, torunun gidiyor. Görüp tesîr altında kaldıkları ise umûmiyetle çirkin. Çirkine alışılıyor.

Pekiyi amma bunun iiyisi olmaz mı? Filmin iyisi ve faydalısı yapılamaz mı? Elbet yapılır... Şahs-ı muayyen taklîd edilmemek şartiyle... Zira bu câiz değildir. Ve işte Mes'ûd Uçakan kardeşimiz bunu yapmanın azmi ve gayreti içinde. Dâvâmızı ve fikriyâtımızı, sinema yoluyla daha geniş ve değişik mûhitlere aktarmak, onları da tesîr altına almak için didiniyor. Sinema san'atı ile gerçek san'atkâra varmaya uğraşıyor. Lâkin üzüldüm doğrusu.. Tröstlerin ambargolarını kırma imkânını henüz bulamadığı için üzüldüm. Şuurlu ve dâvâmıza gerçekten bağlı imkân sâhiblerinin Uçakan'a yardımcı olmalarını dilerim.

Bize Sûr'u hatırlatan kardeşim; Sûr'un kuvvetli, gazân mübârek olsun!

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

İSLÂM'A SÜİKASDİN BİR CÜZ'ÜDÜR...

DİLDEFÂCİA

R. CEVAT ULUNAY

Yangın, nasıl bir mahalleyi biler süpürürse, bu güzel dilimiz hakkında yapılan sûikast da günden güne alevler şeklinde her tarafı sarıyor. Ve görüyorum ki, artık ateş saçağı sardı. Ateş saçağı sardığı içindir ki, biz hepimiz buradayız.

700 senelik bir mâzisi olan lisanı pek kısa bir zamanda bir yığın enkaz haline getirmek... Bu hiçbir milletin ne lisan, ne edebiyat tarihinde görülmemiştir. Ne idi bunun sebepleri? Dil, bir sözü beyan etmek değil mi? Bizim lisanımız, o güzel dilimiz bunu beyan etmez miydi? Her şekilde beyan ederdi.

Son zamanlarda radyoda bir münazaraya dâvet edildim. Bu münazarada, karşımda, dil bâbında «elif»i görse «be»yi polise verecek kadar cahil bir adam vardı. Bana; dilin kusuru olarak neyi gösterdi bilir misiniz? Bakî'nin, Kanunî'ye yazdığı mersiyeyi gösterdi. O şâheseri gösterdi..

Efendim, diyor okuyayım, böyle lisan olur mu? Böyle kelime olur mu? Ha! halbuki zavallı anlamamış, bilememiş.

Kanunî'nin yalnız müslümanların ve Türklerin hükümdarı olmayıp, Macarların, Dalmaçya'nın, birçok hıristiyan milletlerin de hükümdarı olduğunu anlamamış. Bâkî öldükten sonra dirilişi seçmiş çıkarmış ki, aynı zamanda hem İslâm âlemine, Türk âlemine hitap ediyor, hem de onlara hitap ediyor.

Ey pây-bend-i dâmgeh-i kayd-i nâm ü neng
Tâ key hevâ-yı meşgale-i dehr-i bî-direng

Bunun veznini taktî edecek olursanız, çan sesleri duyarsınız. Bu beyitte çan çalıyor. Veznin güzelliğine bakın, lisanın güzelliğine bakın. Bunun bugün bir kelimesini ifade edecek kuvvet, kudret var mı lisanımızda, edebiyatımızda?

Ve ben her gün elime herhangi bir kitabı alıp da onun içinde hiçbir zaman ruhumun ısınamadığı tâbirleri gördükçe teessürümden gözyaşları döküyorum...

Dünyada hiçbir lisan yoktur ki, başka dilden istiare etmesin. Fakat bizim dilimize gelen Arap ve Fars kelimeler o kadar yerleşmiştir ki artık bizim malımız olmuş. Bu bizim kullandığımız kelimeyi Arap da anlamaz, Fars da anlamaz. Biz anlarız valnız. Öyle olduğu halde bunları atacak olursak ortada ne kalır?

Büyük Fransız edibi Littre diyor ki :

«Eğer Fransız lisanından Eski Yunanizm'le, Lâtince'yi çıkarırsanız, Fransız lisanı diye bir şey kalmaz.» Bunun aksini iddia edebilir miyiz? Hakikaten öyle.

Öyle kelimeler öyle şeyler işitiyorum ki, dehşet kaplıyor beni. Nasıl olur efendim! Meselâ:

Teganni etmek, şarkı söylemek denmiyecek ne denecek, IRLAMAK denecek. Rica e erim efendim. Ben bu kelimeyi sarfettikten sonra, muhatabımın bir tecavüzüne mâruz kalmamak için yüzümü kapamaya mecburum...

— *UTANSIN* —

Diliyorum: Riyakâr olan sözlr utansın,
Harama helâl diye bakan gözler utansın.
Siyasî maksad için yüce kitabullahı
Miting meydanlarında öpen, yüzler utansın.

İSMAİL BAYRAM

MED YAYINLARI

M. Eğtuğrul Düzdağ'ın araştırmaları

TÜRKİYE'DE İSLÂM VE IRKÇILIK MES'ELESİ

350 sayfa, 40 lira

DÜNDEN YARINA

—İbret aynasından çehreler—
Sebil'de çıkmış bütün yazılar
360 sayfa, 40 lira

KİTAPÇILARDA ARAYINIZ

Dağıtım : Derya dağıtım
— Cağaloğlu/İstanbul

Eğirdir Örme Sanayii

Anadolu Pasajı Nu: 13
Mahmutpaşa İST.
Merkez: 28 54 96

EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

Okunacak Bir Kitap daha!..

Mustafa Yazgan yazdı

MUKADDES DÂVÂ

BİR VESİKA BİN BİR İBRET

خدام الكعبه لغريانى - ١

اسلامه چكيلن قليج

ياخود

علمداران اسلامى مدافعه

عثمانلى هيئت موخصه سنك صلح توفقرالسنه تقديم ايتديكى مخطر، وپارس صلح توفقرالسنك اولنر مجلسى طرفندن الديغى جوابه نظراً عثمانلى اسلام دولتى مسئله سنك انتقادى تنبيدر .

تحرير

شيخ مشير حسين قيراني

١٥٨ فيليت ستريت ، لوندون سى ، جـ ٤

١٩١٩

Hilâfet'in beynelislâm bir kuvvet olmadığını söyleyenlere ibretle takdim olunur. Hind (şimdiki Pâkistan) müslümanları, Birinci Cihan Harbi nihâyetinde bizi ders ve ibret alınacak br tarzda müdâfaâ eylemişlerdir. Mlyonlarca sterlinlik maddî yardımlardan başka, Türkiye aleyhine tavır almaması için İngiliz idâresine karşı miting ve protestolar.. Hem de sâdece Hindistan'da değil, Londra'da bile.. Bir de çeşitli neşriyat ile yanımızda yer aldıklarını belirtmişlerdir. İşte onlardan birinin kapağı: «Huddam-ûl Kâ'be» neşriyatından olan bu eserin adına bakınız:

İSLÂM'A ÇEKİLEN KILIÇ Yahud
ALEMDERAN-I İSLÂMI MÜDAFAA

Hem de üçyüz sahifelik bu eser, 1919 yılında Londra'da basılıyor. Evet Londra'da... İslâm kardeşliği ne büyük bir kuvvetmiş, bretle görünüz...

ART ROSTFREI

MADENİ EŞYA SANAYİİ

PASLANMAZ ÇATAL - KAŞIK - BIÇAK - TEPSİ VE BİLUMUM MUTFAK EŞYALARI İMALİ

Satış Yeri: Tahtakale Yavaşça Şahin Yokuşu No. 7/A
Fabrika : Esenler Ateş Alan Cad. No: 97 İSTANBUL

Tlf : 27 67 00
a : 22 89 54
Tlf : 76 31 82

EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

KOÇALLAR TİCARET KOLL. ŞTİ

İBRAHİM KOÇAL ve KARDEŞLERİ

Dahili ticaret, Alım, Satım, İmalât
Komisyon, Mümessillik, İthalât
İhracat

Merkez Telefon: 26 87 12
22 55 77

Şube Telefon: 32 08 68

AKIN

Bu tarihten sonra, akıncıların muntazam defterleri tutulmuş ve bu defterlere her birinin hüviyet ve husûsiyetleri dercedilmiştir. Bu sebeple, isteyen herhangi bir kimse bunlara dahil olamazdı. Akıncıların, hüviyet ve hususiyetlerini tesbit eden iki büyük defter vardı ki, bunların birisi devlet merkezinde, diğerleri ise, eyâlet kadılıklarında muhafaza edilirdi. Bu defterlerde ismi kayıdlı olmayanlar, akınlara iştirak ettirilmezdi. Yeniden bir akıncının kaydı yapıldığında kendisinden devlet indinde mûteber bir kefil istenirdi.

Bunlar arasında «t a v i ç» veya «t a v i ç e» adı verilen yerli hristiyan akıncılar da vardı ki, bazı kaynaklarımız da bunların adı «t a v a c ı» olarak geçmektedir.

Akıncılar «u l û f e l i» yani maaşlı ve «u l û f e s i z» yani maaşsız olmak üzere iki sınıfa ayrılırlardı. Bilindiği üzere Yeniçeriler de aynı sûrette iki kısma ayrılmaktaydılar ki, bunların ulûfeli olanlarına «k a p ı k u l u» adı verilmişti. Ulûfesiz olanlarına ise «y a y a» veya «m ü s e l l i m» denirdi.

Süvârilerin maaşlı kısmına da aynı şekilde «k a p ı k u l u» tâbir olunurdu. Bunların maaşsızlarına ise, «s i p a h i» deniliyordu.

Görüldüğü üzere Akıncılar da dâhil olmak üzere bir kısım Osmanlı askerleri maaşsızdı. Fakat bu maaşsızlık onların devlet gelirlerinden hiçbir şey almadıkları manasına gelmezdi. Böylelerin gördükleri hizmete mukabil bir veya birkaç köyün kanûnen devlete âid olan öşrü yani onda bir hâsılatı timar ve zeâmet nâmıyla terkedilmiş bulunuyordu.

Osmanlı toprak sisteminde temel kaideler şunlardan ibâretti:

Mülkiyet —mutlak manâsıyla— Cenâb-ı Hakk'a âit kabul olunurdu. O'na Allah adına aynı zamanda Halife olan hükümdar tasarruf ederdi. Bir ülke fethedildiği zaman oradaki bütün arazi «a r a z i - i e m i r i y y e» veya «a r a z i - i m i r i y y e» adıyla Halife'ye âid olurdu. Sadece gayrımüslimlerin ev, dükkân, bahçe gibi sâir mülkleri yine onların şahsî mülkü olarak kalırdı. Araziye ise, hükümdar adına ve O'nun müsâadesi ile tasarruf edilebilirdi. Arâzisini üç yıl üst üste ekip biçmeyenin müsaadesi iptal edilir yani bu arazi onun elinden alınırdı.

İşletilen arazide devletin hakkı «ö ş ü r» adıyla onda birden ibâretti. Bunun tahsili hükümdarın tâyin ettiği bir kimseye havâle edilirdi.

Arâzi tâbi' olduğu mükellefiyet bakımından üç sınıftı:

Timar, zeâmet ve has. Fetih devirlerinde, fethedilen bir ülkedeki bir arâzi önceleri «t i m a r» ve «h a s» adıyla ikiye taksim edilerek timarlar bir nevi kılıç hakkı olmak üzere harblerde muvaffakiyet gösterenlere, has'lar ise, beylerbeyi, sancakbeyi ve vezir gibi devlet memurlarına verilirdi. Bu taksimattan artan kısım ise «h a s s - ı h ü m â y u n» adıyla devlete kalırdı.

Timarlar sonradan ikiye ayrılarak yirmi bin akçeye kadar gelir getirenler ile, yirmibin akçe'den yüzbin akçeye kadar geliri olanlar birbirinden ayrılmıştı. Yirmibin akçeye kadar gelir getirenlere «t i m a r» yirmibin ile yüzbin akçe arasında senelik geliri olanlara ise «z e â m e t» adı verilmişti. Senelik geliri yüzbin akçeyi geçenlere ise, «h a s» tâbir edilmeye başlanmıştır. Beşbin akçeye kadar geliri olan timarları beylerbeyleri, bundan daha yüksek geliri olanları ise bizzat Padişah tevcih ederdi.

Timar sahipleri, kendilerine bırakılan arâzilerin gelirine göre bir miktar asker beslemek ve onları techiz ederek sefer hâlinde orduya iltihak etmekle mükelleftiler. Umumiyetle her üçbin akçelik gelire mukabil, bir asker beslemek esası kabûl edilmişti. Zeâmetlerde beş bin akçe için bir asker beslenir ve techiz edilirdi.

İşte akıncılar da bu sûretle gelirleri timar ve zeâmetlerden sağlanan ordu mensupları idiler.

Süvâri akıncılarla diğer sınıflardan süvâri olanlar arasında şu fark vardı ki, bunların diğer atlı askerler gibi ağırlıkları yoktu. O derecede ki, Akıncılar her nereye giderlerse beraberlerinde mühimmat şöyle dursun, yiyecek erzak bile götürmezlerdi. Diğerleri bu ağırlıkları sebebiyle Akıncılar kadar seri hareket kaabiliyetine sahib değillerdi. Akıncılar, bütün ihtiyaçlarını çıktıkları seferden bizzat temin ederlerdi.

En cesur Akıncıların bir kısmı «d a l k ı l ı ç» diğer bir kısmı ise «s e r d e n g e ç t i» olarak adlandırılırlardı. İsimlerinden anlaşılacağı üzere bunlar, Akıncıların fedâi ve en gözüpek kısmıydı. Bunların faaliyetleri iki sûrette tezâhür ederdi. Dalkılıçlar, düşman ordusu içine dalar, serdengeçtiler de, mahsur bulunan bir kaleye tek başlarına girerlerdi. Gerektiğinde bu tip hizmetleri gören dalkılıç ve serdengeçtiler'in giriştikleri harekâttan sağ dönmek ihtimalleri pek azdı. Fakat onlarda «ancak ömrü tükenen ölür» kanaatini kavi bir iman halinde mevcud bulunduğundan, böyle bir hizmet gerektiğinde tereddüd gösteren hiç bir kimse olmazdı. (devamı var)

HİSAR mensucat
Döşemelik ve Perdelik kadife
sanayii ve ticareti a.ş.
Toptan perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 22 12 32
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

UĞURLU KUYUMCU
SABRİ ÖZPALA
Kapalıçarşı, Kuyumcular Cad. 69-71 - TEL: 27 59 61
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ

Ak Yıldız MENSUCAT
KİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çakmakçılar, Tarakçılar Cad. Büyük Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
☎ : 26 55 26
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ

Şadol Boya Sanâyii
Kemal Şadoğlu
Fermeneciler Caddesi
Nu : 76-78
İSTANBUL
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

TUĞLU
BATTANİYELERİ
Büyük Yeni Han zemin Çakmakçılar Yokuşu kat nu: 3 Tel: 22 42 61
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

ALPTEKİN KONFEKSİYON
ELBİSE
PARDESÜ
İMAL ve TOPTAN
OSMAN ALPTEKİN
Çakmakçılar Yokusu Tarakçılar Cad. No.25
Telefon: 27 53 52 İST.
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

ÜZŞAH
ÖRME SANAYİİ
Merkez : Yeşildirek Sultanmektebi Sk. Sigorta Han Tel: 27 89 03
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

G. MAZHAR BAYATLI
SARRAF
Kapalıçarşı Ağa Sk. No. 62
Tel: 26 85 30
EŞ, DOST VE MÜŞTERİLERİMİZLE BÜTÜN MÜSLÜMANLARIN MÜBAREK MİRAÇ KANDİLLERİNİ TEBRİK EDERİZ.

İslâm Dünyasından haberler

İslâmda insanın mevkii ve hakları

[1 - 3 Haziran 1978 tarihinde NİAMEY (NİGER) de toplanan **«İnsan Hakları Konferansı»** na iştirak eden kardeşimiz **Dr. Mustafa Bilge,** buradaki müzakereleri ve alınan kararları takdim etmektedir.]

Dr. Mustafa Bilge

Niamey Afrika'nın ortasında İslâm ülkesi Nijer'in başşehridir.

Nijer, 1960 yılına kadar Fransız sömürgesi idi. O tarihten sonra istiklâlini kazandı. Fakat öyle bir istiklâl ki, bütün ticarî trafik Fransa ile.. Başşehir Niamey'in hava irtibatı sadece Paris ile denebilir diyorum çünkü haftada bir gün de güney komşusu Nijerya'nın Kano Şehri ile bağlantısı var. Tabiî o da dış dünya için pek bir bağlantı sayılmaz. Konferansa yakın komşu ülkelerden meselâ Sudan'dan gelen bir arkadaşın binlerce km. katederek önce Paris'e gittiği ve daha sonra Niamey'e dönmek zorunda kaldığını söylersek herhalde durum anlaşılır. Nijer'in nüfusu 5-6 milyon arası, müslüman halk ise yüzde seksenin üzerinde.

Halen ülkede askerî bir idâre var. Yüksek askerî komite başkanı yani ülkenin hâkimi Binbaşı Hüseyin Kunçe. Başşehir Niamey'de hayat pek hareketli değil. En güzel oteli Grand Hotel Du Niger'e indik. Bizim il. sınıf oteller seviyesinde. Hava sıcak olduğu için mimarî tarzı itibariyle bizdeki motellere benziyor. Her tarafı açık. Bütün lüksü odalarında air-condition olması. O da olmasa yandık. Ülkede ticarî hayat hareketsiz görünüyor. Fakat çok yakında hızlanacağa benzer zira Uranyum bulunmuş. Komşu İslâm ülkesi fakir Mali'den sonra Nijer'in de uranyumdan yüzü güleceğe benzer. Uranyum madenini çıkaranlar tabiî yine Fransızlar başta olmak üzere diğer bazı Avrupa ülkeleri.

Seminer'in ismi «İslâm'da **İnsana Verilen Değer, Hak ve Hürriyetler»** idi. 25-27 Cemâziyelâhır 1398 yani 1 - 3 Haziran 1978 tarihleri arasında üç gün süren toplantı muhteviyatı bakımından İslâm Âlemi'nde son zamanlarda yapılan ilmî toplantıların en kıymetlisi olduğunu tahmin ediyorum. Tabiî alınan kararların tatbik edilmesi şartı ile. Aksi takdirde bu da diğerleri gibi buz üzerinde yazı yazmak gibi olur. Şöyle bir toplantı yapılmıştı denir ama, pratik hiç bir fayda getirmez. Malûm olduğu üzere bu tip toplantılarda ana gâye âlâka çekmek ve toplanan fikirlerin hülâsasını karar altında toplayarak tatbik etmek. Galiba en güç olanı da bu tarafı için.

İlk günde açılış programı pek parlak geçmedi. Başşehir Niamey'deki yabancı sefirler ve muhtelif misyonların mümessilleri açılışa katıldılar. Pakistan ve Mısır sefirleri açılıştan sonra müzâkereci olarak iki gün süren toplantılara da katıldılar. Türkiye'nin orada sefiri yok. Zaten halk da Türkiye'yi pek tanımıyor.

Açılışta muhtelif konuşmalardan sonra iştirakçiler takdim edildi. Suudi Arabistan delegesi (murahhası) arasında eski Suriye Başvekillerinden Dr. Mâruf Devâlibi seçkin davetliler arasında yer alıyordu. Mısır'dan Kahire Üniversitesi, Hukuk Fakültesi İslâm Hukuku Bölümü Reisi Dr. Zekeriyya Birrî, Fas'dan Prof. Muhammed el-Fâsi ve nihayet Pakistan Dinî İşler Bakanı Prof. A. K. Brohi sonraki konuşmalarıyla kendilerini belli ettiler. Yirmiyi aşan İştirakçiler Sudan, Fas, Malezya, Türkiye, Mısır, Suudî Arabistan, Moritanya, Senegal ve Pakistan'dan gelmişlerdi.

Semineri toplayan teşkilât merkezi Cidde'de bulunan İslâm konferansı organizasyonu dâimî sekreteriiği idi. Bilindiği üzere bu teşkilât iki sene önce İstanbul'da İslâm Hariciye vekilleri toplantısını aktetmişti. Onun bir benzeri de geçtiğimiiz Nisan içinde Dakar'da yapıldı. Bu siyasî toplantılar dışında sekreterlik senede birkaç kere de ilmî konferans ve seminer topluyor. Bunların finansmanını kendisi üzerine alıyor diğer organizasyonu ise toplantının yapıldığı ülkedeki İslâmî bir cemiyet yükleniyor. Böylece toplantı müşterek bir şekilde gerçekleşiyor. Sekreterlikte bir sekreter ve üç de yardımcı var. Sekreter Dr. Ahmed Kerim Gâye yardımcıları arasında bizden Dr. Fethi Tevetoğlu var. Diğerleri Pakistanlı Diplomat Zaferulislâm ve bir Bengladeş'li, Geçtiğimiz kış içinde sekreterlik üç seminer yaptı. Bunlardan bir tanesi benim de katıldığım ve Bengladeş'in başşehri Dacca'da yapıldı. Bir diğeri Bingazi (Libya) da oldu. Bu defa Niamey'de. Bir dördüncüsü de Temmuz ayı içinde Londra'da yapılacak.

Seminere takdim edilen tebliğlerden en çok göz dolduranı beklendiği gibi Dr. Maruf Devâlibî'nin tebliği oldu. Halen Suudî Arabistan'da krala müşâvirlik yapan bu zat Avrupa'da birçok hukuk toplantılarına katılmış, onlarla müzakerelerde bulunmuş güzel Fransızca konuşuyor. Dr. Mâruf Devâlibî'nin tebliğini şu üç noktada özetleyebiliriz:

a — Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi'nden çok önce İslâm insanlarının haklarını tesbit etmiş ve insanın değerini bildirmiştir. «Andolsun ki biz Adem oğullarını üstün bir izzet ve şerefle mazhar kılmışızdır...» (İsrâ Sûresi, Âyet 70)

b — İslâm'da ana prensip bütün insanoğullarının aralarında cinsiyet, ırk, renk ayrımı gözetilmeksizin herşeyden önce insan olarak gerekli bazı ana haklara müştereken sahip olmaları prensibidir.

«Hiçbir arabın arab olmayan üzerine üstünlüğü yoktur... Üstünlük ancak **takva** iledir.»

c — İslâm insanların birliği ana prensipini kabul etmiş ve prensipten hareketle aralarında beynelmilel seviyede bir anlaşma ve yardımlaşma olması fikrini işlemiştir.

«Ey insanlar, hakikat biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Sizi sırf birbirinizle tanışasınız diye, büyük büyük cemiyetlere, küçük küçük kabilelere ayırdık. Şüphesiz ki; sizin Allah nezdinde en şereflíniz takvaca en ileri olanınızdır. Hakikaten Allah herşeyi bilen, herşeyden haberdar olandır.» (Hucurât Sûresi, Âyet 13).

Pakistanlı Bakan Prof. A. K. Brohi meseleyi felsefî yönden ele aldı ve insanı iki tarafa karşı haklarla vazifeli olarak tarif etti. Birincisi insanın Allah'a karşı olan vazifeleri ki, bunlara **«hukukullah»** diyebiliyoruz. İkincisi **«hukuk-u İbad»** veya **«hukukunnas»** yani insanlara karşı olan vazifelerdir. Bu özlü taksimatla tebliğine başlayan Prof. Brohi, bu vazifeler yapıldıkça birincisinde Allah'a yakınlık diğerinde ise insanlarla hoş geçinmenin temin edileceğini uzun uzun açıkladı.

Diğer tebliğ sunanlar da bir İslâm cemiyetinde insana tanınan haklardan bahsettiler. Kadın erkek haklarından bahsedildi ve burada da esasta bir eşitlik olduğu fakat mirasta erkeğin fazla hisse almasının tamamen ileride erkeğin yüklenceği âile mükellefiyetlerine karşılık olduğu izah edildi. İleride kurulacak âilede erkeğin mükellefiyetleri düşünülürse kadına hiçbir haksızlık yapılmadığı mantıki bir şekilde açıklandı.

Benim tebliğim İslâmî bir toplumda gayr-i müslimlere verilen haklar üzerine idi. Buradan hareketle muhtelif ülkelerde azınlıklar halinde yaşayan müslümanlara da aynı hakların verilmesi lâzım geldiği noktasına temas ettim.

Üç gün devam eden çalışmalar neticesinde seminer şu tavsiyeleri ittifakla karar altına aldı :

1) Bir komisyon kurularak Birleşmiş Milletler'e bir takrir gönderilsin ve burada Kur'an-ı Kerim'in ve ehâdis-i şerifenin koyduğu prensiplere dayanacak esaslar şu şekilde belirtilsin;

A — Allah'ın insanı eşref-i mahlûkat olarak yaratmış olduğu,

B — İslâm'ın insan hukukuna gösterdiği riâyeti,

C — İslâm'ın aslında ferd ve cemiyet hukukunu tesis için gelmiş bir din olduğu,

D — Bu hukuk sadece dinî bir nizam olmadığı aynı zamanda âhirete de taallûk ettiği ve Allah-ü Tealâ bu hukuk manzûmesine riâyetin karşılığının (hesabını) âhirette vereceği.

2) İslâm'da insan hukuku esasları üzerine tesis edilmiş dâimî bir insan hakları komisyonu kurulması ve bu komisyonun Birleşmiş Milletler İnsan Hukuku Komisyonu ile müşterek çalışması,

3) İslâm ülkelerinde yaşamakta olan gayr-i müslimlere İslâm Hukuku geniş haklar tanımaktadır. Seminere katılanlar aynı şekilde gayr-i müslim ülkelerde yaşamakta olan müslüman azınlıkların insan haklarına riâyet edilmesini ister. Yani en azından müslüman ülkelerde yaşayan gayr-i müslimlere tanınan haklar kadar gayr-i müslim ülkelerdeki müslümanlara hak tanınmalıdır.

4) Filistinliler'in hukukuna riâyet edilmesi zarûreti açıktır.

5) Irk ayrımı yapılması İslâm esaslarına karşıdır. Bu bakımdan her türlü ırk ayrımına karşıyız ve bilhassa Güney Afrika'da hüküm süren ve maâlesef bazı büyük devletlerin destekledikleri ırk ayrımı kat'iyetle İslâm esaslarına aykırı şeylerdir. İslâm'a göre hiçbir beyazın siyaha veya siyahın beyaza üstünlüğü yoktur. Üstünlük insanlardaki faziletledir.

6) Bazı devletler veya hususî heyetler bazı ülkelerdeki fakirlik ve yoksulluktan istifade ederek oradaki küçük çocukları evlât edinmek sûretiyle uzaklara götürmekte ve oradan onları kendi inançlarının dışında bir terbiye sistemi ile yetiştirmektedirler. Seminer bu çeşit ard fikirli hareketlerin karşısında olduğunu bildirir.

7) Gerçekte insan olması yönünden kadın ile erkek arasında eşitliği getiren İslâm'dır. Kadına cemiyet içindeki mevkiini gösteren, onu yükselten ve ona haklarını veren İslâm'dır. İslâmî cemiyetlerde kadın tarih boyunca bütün haklarından istifade ederek izzetli bir hayat sürmüştür. Zira İslâm kadına cemiyette husûsî yerini vermektedir. Miras hususunda kadın ile erkek arasında görünürdeki farklılığın esasta cemiyet içinde erkeğin malî mükellefiyetleri karşısında ortadan kaybolduğu eşitliğin doğduğu ortaya çıkmaktadır. Haklar ve mes'uliyetler karşılıklı olarak düşünüldüğünde kadın ve erkeğin çeşitli mes'elelerdeki taksimatla tam bir eşitlik içinde oldukları görülecektir.

8) İslâm âlimlerinin her biri kurulması düşünülen insan hakları komisyonunun daimî azası sayılacakları sebebiyle İslâmî noktadan insan hukukuna mugâyir gördükleri noktaları kurulacak merkeze bildireceklerdir.

9) Kadın hakları bünyesinden olarak kadının bazı basın ve yayın organlarınca (uzuvlarınca) muhtelif ticârî maksadlarla cemiyet içindeki mevkiini düşürecek durumdan kurtarılması gereği ortadadır. Buraya ehemmiyetle işâret etmek isteriz.

10) Câhilliğe karşı çıkılması ve yeni nesle en azından İslâm'ın emrettiği okuma yazma öğreniminin kolaylaştırılması için evveliyetle İslâm ülkelerine çağrıda bulunulmasını tavsiye ederiz.

11) 1400 küsur sene önce Hz. Peygamber'in son haccında Arafat hutbesinde belirttiği insan hakları esasları her sene insan hukuk ve hürriyetlerinin dile getirildiği neşriyatlar arasına sokulmalıdır.

İslâm Sekreterliğinin semineri organizasyondaki başarısına bakarak bu güzel kararların tatbikini ümitle bekliyoruz.

yaşayan hattatlarımız

Röportaj:
Ramazan Güntay

HATTAT HÂMİD AYTAÇ

— 2 —

ve 1329 tarihinde Erkân-ı Harbiye Matbaası hattatlığına tâyin oldum. Bu sekiz senelik hizmetim esnasında I. Cihan Harbi sıralarında Almanya'ya gönderildim. Bir sene Alman Erkân-ı Harbiye Harita Dâiresinde hattatlık yaptım. Sonra İstanbul'a döndüm. Bilâhare, askerî hizmet esnasında Kütahya'ya gittim. Üç sene Kütahya'da kaldım. Erkân-ı Harbiye hattatlığını idare etmek için, I. Cihan Harbi sıralarındaydı bu. Bundan sonra İstanbul'a döndüm, harb bitmişti. Harbin sonlarında baktım maaşımda bir terakki yok, nihâyet istifaya karar verdim. İstifa edip çekildim ve serbest mesleğe atıldım. El'an mesleğime devam ediyorum.

S: Hocam, eserlerinizden bir kaçını söyler misiniz?

C: Şişli Câmii'nin yazılarını ben yazdım. Ankara Kocatepe Câmii'nin yazılarını yazdım. Sonra, Kastamonu'da ismini hatırlayamadığım bir câminin yazılarını yazdım. İstanbul'da Kadıköy'ünde Söğütlüçeşme Câmii'nin yazılarını yazdım. Bahariye'de bir câmiin yazılarını yazdım ve birçok dostlarıma yazılar yazmakta devam ediyorum. En çok beğendiğim, takdir ettiğim eserim de. Mûcizeli Kur'an-ı Kerim'dir.

S: Hocam, şimdiye kadar kaç talebenize icâzet verdiniz, hatırlayabildiğiniz kadar bunlar kimlerdir ve hangilerini takdir ediyorsunuz?

C: Adana'da, Kerkük'te, Irak'da, Bağdad'da, Şam'da, Mekke'de, Medine'de, Fas, Tunus, Cezâyir'de, Konya'da, Erzincan'da, Japonya'da, Fransa'da, Almanya, Amerika ve İngiltere'de, İstanbul'da velhasıl dünyanın her yerinde talebelerim vardır.

S: Hocam, hatırlayabildikleri izin isimlerini verebilir misiniz?

C: Hatırlayabildiğim ve ençok beğenip takdir ettiğim, **Mustafa Halim, Hasan Çelebi, Bağdadlı Hâşim,** Hekimoğlu **Ali Paşa** Câmii imamı **Hüseyin Kutlu,** Adana'dan **Ahmed Fâtih,** Konya'dan **Hüseyin Öksüz,** Erzincan'dan **Rafet Kavukçu** ve Japonya'dan **Maçiko Nagata** adında bir hanım, İstanbul'dan da, halen talebem olan **Yusuf Ergün** takdir ettiğim talebelerimdendir. Ve Elhamdülillah birçok talebelerim de el'an yazıya devam ediyorlar.

S: Hocam İslâm yazısı ile lâtin harfleri arasında estetik bakımından ne gibi farklar vardır? Hangisini tercih edersiniz?

C: Lâtin harflerinin kendine mahsus bir âhengi var. Bunlar, İslâm harfleriyle mukayese edilemez, bu yazının (İslâm yazısının) estetik bakımından ulvî bir güzelliği vardır. Kur'an yazısını lâtin harfleriyle yazabilir miyiz? Hiç imkân var mı?

S: Hocam, lâtin harflerini İslâm harflerine benzetebilir miyiz, veya benzetmek istesek mümkün müdür?

C: Buna bir misal olarak başımdan geçen bir hâdiseyi anlatayım: Bundan beş sene evvel Paşabahçe Cam Fabrikası'nda tabakların üzerine yazı yazmak için vazifelendirilmiştim. Bir askerî heyet geldi, içlerinden bir Albay bana yaklaştı ve dedi ki:

«Hocam, bu yeni harfleri eski harflerin uslûbuna sokamaz mıyız? dedim ki;

«Benim ömrüm kâfi gelmez, şu gördüğünüz yazılar benim yazım değildir. Bunun koca bir tarihi var, taa devr-i saâdet'den bugüne kadar binlerce zekâ bunun üzerine emek vermiştir, tekemmül ede ede bugüne gelmiştir. Bunun üzerinden bu şekli bir tarih geçerse o zaman olabilir.» Cevap vermeyip gitti. Öyle değil mi, hakikat bu. Buna bir ömür kâfi gelmez. Bu yazıyı Araplar'dan aldığımız halde, onlara takaddüm etmişizdir. Bugün Arap Dünyası ve bilhassa Irak benden yazı talep ediyor. Men olunan yerden, men olmayan yere icâzet veriyorum.

S: Hocam, yazıya yeni başlayan genç hattatlarımıza hangi yazıdan başlamalarını tavsiye edersiniz, başlangıç olması için?

C: Sülüs, çünkü sülüs yazıların babasıdır. Sülüsü yazan diğer bütün yazıları da yazar. Çünkü onda öyle bir mânâ var ki, hiç bir yazıya benzemez. (Duvarda asılı bulunan **Hattat Halim'e** âid bir besmeleyi göstererek) Şu Besmele-i Şerîfe bakınız «Bismillâhirrahmanirrahim» Hattat Halim'in yazısıdır.

Hattat Hamid Aytaç'ın 1922 yılında çektirmiş olduğu bir fotoğrafı. Soldan sağa ayaktakiler: Amasyalı Osman Fevzi, Hamid Aytaç, Üsküplü Hattat Halil, Hattat Halim Özyazıcı. Oturanlar: Necmeddin Okyay (Hoca), Reis-ül Hattatîn Hacı Kâmil Akdik ve Tuğrakeş İsmail Hakkı Altunbezer.

mem.

S: Hocam, İslâm yazısını okumak fizyolojik bakımdan daha kolaydır değil mi?

C: Vallahi, insan cehdettikten sonra, zekâ önünde durabilecek, hallolmayacak hiçbir şey yoktur. Birgün dostlarımdan birisine (Necmeddin Okyay Hoca'ya):

«Hocam mürekkebi nasıl yapıyorsunuz?» diye sordum. Bana söylemedi. Yeni harfler çıktığında, ben o zaman Akademi'de (güzel sanatlar) bulunuyordum. İki sene de orada hizmetim vardır. Şişli Câmii mimarı **Vasfi Egeli** benim mekteb arkadaşımdır, mimar Çetintaş mektep arkadaşımdır. Yeni Postahanenin mimarı **Vedat Bey** benim mekteb arkadaşımdır. Bu Vedat Bey **Sırrı Paşa'nın** oğludur. Ben o zaman etiketçilik yapıyordum, gravürcülük yapıyordum. Resminizi bana verseniz, çelik üzerine aynen hakkederim. Hakkâk'ım aynı zamanda. Mısır'da bir şirketin etiketlerini basıyordum o sırada. Etiket için, mürekkep sipariş ettiğim Almanya'daki fabrikadan yalnız siyah mürekkep tozu (isini) istedim. Bunu zamk-ı arabî ile ezdim, fevkalâde bir mürekkep oldu. O zaman, **Tuğrakeş İsmail Hakkı Altunbezer** ölüm yatağında bulunuyordu. Buna, bir ümit ve teselli için yapmış olduğum mürekkepten bir miktar hediye olarak götürdüm. Allah rahmet etsin, ömrü vefa etmedi, mürekkebi kullanamadan vefat etti. **Necmeddin Okyay** Hoca merak etmiş, bakmış ki, benim yapmış olduğum mürekkeb onunkinden daha iyi. İlk karşılaştığımızda:

«Hamidciğim, mürekkebi nasıl yaptın» diye sordu.

Ben de «zekâmla yaptım» dedim.

S: Hocam, İslâm yazıları arasında estetik bakımından bir fark var mıdır? Hangisi sizce daha üstündür?

C: Hepsi bir emek mahsulü olduğu için birini diğerine tercih edemem. Meselâ İranlıların **İmad-ül Hasenî'nin** tâlik yazısını biz yazamayız. Onlar da bizim celî tâlik yazımızı yazamazlar. Hiç unutmam, hattat mektebi açık olduğu bir devrede idi. Oraya gittiğim bir gün **I. Hakkı Altunbezer** birisine anlatıyordu: Bu, İran başkonsolosu bir yazı yazmış, verirken bir yazı hakkında konuşma oluyor. İran konsolosu şöyle diyordu:

«— Men özümü bilürem ki, Türkler bu yazıyı İranlılardan öğrendiler. Fakat, Kapalıçarşının sahaflara bakan kapısı üzerinde bir yazı vardı: El kâsibü Habibullah, Sami Efendi'ye âiddir. Bugün İran'da yazamazlar.»

Biz onların ince tâliklerini yazamayız, onlar da bizim celî tâliklerimizi yazamazlar. [illegible] var)

HATTAT HAMİD AYTAÇ'A İTHAF

Fer almışken tulû-i kibriyâdan,
Bugün bîvâye kalmış her ziyâdan.
Bu mülkün farkı yok bir tengnâdan
Niçin nûr inmiyor artık semadân?

Bu şek, bağrımda hergün gâh-û bî-gâh
Dolaştım «Hû..» deyüp dergâh dergâh
Ümid ettim ki bir pîr-î dil-gâh
Desün «Destûr..» mihrâb-ı hafâdan.

Abâ var, post var, meydanda er yok;
Horâsân erlerinden bir haber yok
Uzun yollarda durdum hiç eser yok
Diyâr-ı Rum'a gelmiş evliyadan..

Tecelligâh iken binlerce rinde,
Melâmet söndü Şarkın her yerinde
Bu devrin gerçi son sohbetlerinde
Nefesler dinledik Sâz-ı Rızâ'dan

O yerler işte Bağdad işte Âmid
Bugün her Şûleden mahrûm, câmid,
O yerlerden gelen son yolcu: Hâmid
Haberdâr olmaz olmuş mâverâdan.

Bu manzûmenle ey üstâd-ı hoşkân
Ali'den doldurup iksir-i ilhâm
Leb-î uşşâka sundum öyle bir câm
Ki yoğrulmuş türâb-ı Kerbelâ'dan..

YAHYA KEMAL BEYATLI

S: Hocam, Sülüsten sonra sırasıyla hangi yazıları tavsiye edersiniz?

Ç: Nesih, tâlik divanî, rık'a, celi divânî, kûfî yazılarını.

S: Hocam, Cumhuriyetin ilânından sonra İslâm yazısının kaldırılması ile maârifimiz neler kaybetti veya neler kazandı?

C: Bunu ben söyleyemem, bunu bilenler söylesin. Çünkü, zararı da, faydası da ortadadır, başka bir şey söyleye-

Yurddışı Sayfası

Fransa'da İslâmî faaliyetler

Öteden beri Fransa'da birçok müslüman yaşamaktadır. Bilhassa Paris, müslümanların umûmiyetle kesif oldukları bir şehirdir. Denilebilir ki, on milyonluk Paris'te beşyüzbin civarında müslüman yaşamaktadır. Bunların kendilerine mahsus büyük câmileri ve mezarlıkları dahi mevcuddur.

Bilhassa Cezâyir'in Fransızlar'ın elinden çıkmasından sonra Fransız idâresi zamanında müstevli ile işbirliği etmiş ve onun memuriyetini kabul etmiş bulunan Cezayirlilerin pek çoğu çekilen Fransızlarla birlikte vatanlarını terk etmişlerdir. Zira hâin oldukları iddiasıyla milliyetçi Cezâyirliler tarafından öldürülmek tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyorlardı. Fransa'nın muhtelif şehirlerine yerleşen bu gibi Cezâyirlilerin adedi üçyüzbin civarında tahmin olunmaktadır.

Ne yazık ki; bunlar İslâmî alâkalarını kaybetmiş ve Müslümanlıkları sırf isimlerine münhasır kalmış kimseler olduklarından Fransa'da İslâmî bir faaliyet başlatamamışlardır. Bu mesud hadise oraya ancak Türk işçilerinin gidişi ile başlayabilmiştir.

Geçenlerde Lyon şehrinde İstanbul'un fetih yıldönümü dolayısıyle yapılmış bir toplantıdan ve bu vesileyle Lyon'daki İslâmî fâaliyetlerden bahsetmiştik. Lyon Millî Görüş Teşkilâtı şûbesinin açılışı dolayısıyla yapılan bu toplantı Fransa'daki İslâmî çalışmaları hızlandırmıştır.

Bu defa haber verildiğine göre yine Fransa'nın ehemmiyetli şehirlerinden biri olan Ancy şehrinde de Millî Görüş şûbesi açılmıştır. Bu şûbenin idarecilerinden **Mehmet Tercan** ve **Abdi Karer** kardeşlerimiz gazetemize gönderdikleri mektupta, mûhitlerindeki İslâmî faaliyetleri tafsil ederek Ancy'de ilk olarak bir mescid açtıklarını bildirmektedirler. Kendilerini tebrik ederiz.

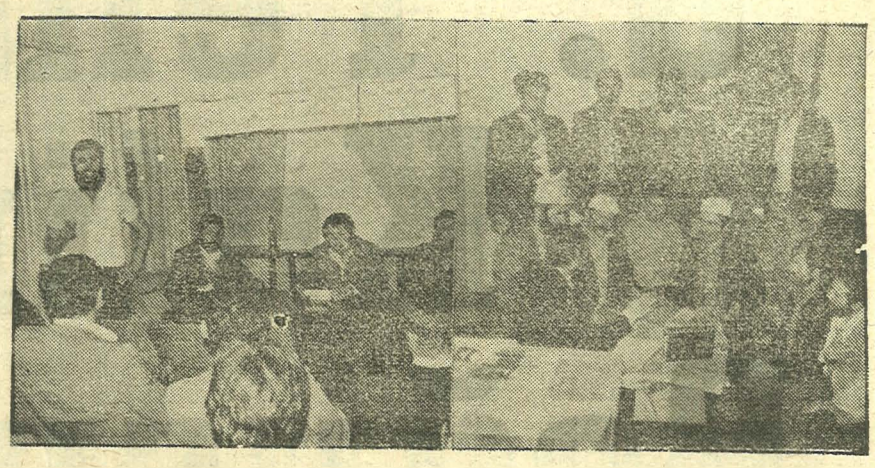

Fransa'nın ANCY şehrinde İslâmî faaliyet merkezi ve mescidin açılış merasiminde Ahmed Ezancıoğlu kardeşimiz konuşurken.

Diğer taraftan ikinci sene-i devriyesini tamamlamış bulunan Villefranche'deki İslâm Kültür Cemiyeti'nde de 28 Mayıs 1978 de alâka çekici bir sohbet toplantısı yapılmıştır. Bölgede Fransızlar'a ayak uydurarak dinî atmosferden uzaklaşmak temâyülünde bulunan birçok Türk işçisinin ikaz ve irşadına vesile olan bu faaliyetlerinden dolayı Fransa'daki imanlı işçi ve talebe kardeşlerimizi tebrik ederiz. Kendileriyle temas kurmak isteyenler için adreslerini takdim ediyoruz :

Ancy Teşkilâtının adresi : St. Blaise 74230 Thones Fransa

Mescid adresi : Belroche 69400 Villefranche Fransa

Lyon Millî Görüş Teşkilâtının adresi: 106 - Rue vauban 69003 Lyon

MUHTEREM HACI ADAYLARI

İSVİÇRE DEN İLK DEFA HAC SEFERİ TERTİP ETMEKLE GURURLUYUZ...

Gidiş : 1 Kasım 1978 Zürich'den
Dönüş : 19 Kasım 1978 Zürich'e

Konfeksiyon ve Seyahat biletleriyle şimdiye kadar Vatandaşlarının hizmetinde itimat kazanan TAYIP MODA İsviçre'de ilk defa tertiplediği HAC SEFERİYLE Vatandaşlarının bir Dînî vazifesini yerine getirmeyi kolaylaştırmaktan iftihar duymaktadır.

Müracaat : Celâl TAYIP, Schaffhauser Str. 363, 8050 Oerlikon/ZH.
Tel. 01 - 46 23 40 , Ev: 01 - 51 01 16
Gidiş - Dönüş bileti 1080 Sfr. dır.

TEMSİLCİLERİMİZ

BERLİN Mümessili

HALİS TAŞBAŞ

Kolonie Str.140
1000 BERLİN. 65
B. ALMANYA

OFFENBACH Mümessili

OSMAN ÖĞÜT

Rembrücker Str.50 Zim.37
6056 HEUSENSTAMM
B. ALMANYA

Sebil
Avrupa Bürosu

SEYFİ SENOĞLU

Liebig weg 5
6236 Eschborn/Ts.
Postcheckkonto Nr: 116655-600
6000 Frankfurt a. M.
Telefon: 0 61 96 / 4 54 47

Abone olmak, abone kaydından silinmek, gazetemize herhangi bir sûrette müracaat etmek veya SEBİL yayınlarından almak isteyen yurt dışındaki kardeşlerimizin evveliyetle adresi yukarıya yazılmış olan Avrupa Büromuza müracaatlarını ve ücretleri posta çekine yatırmalarını rica ederiz.

ABONE ŞARTLARI

ALMANYA 60 (D.M.)
AVUSTURYA 400 (OSCH)
FRANSA 120 (F.F.)
BELÇİKA 800 (BRF)
İSVİÇRE 60 (SFR)
HOLLANDA 60 (HELF.
İNGİLTERE 15 Paund
(Altı aylık abone bedeli için herbirinin yarısı)

OKUYUCU POSTASI

● **Gülen Baylan/Berlin:** Gönderdiğiniz vesikayı aldık. Teşekkür ederiz. Hakkımızda izhar eylediğiniz samimî hissiyata teşekkür ederiz. Selâmlar.

● **A. Kadir Akdoğan/Köln:** Gazetemize öteden beri göstermekte olduğunuz alâkadan dolayı teşekkür ederiz. Millî Gazete ve benzeri teşebbüslere hisse senedi ile ortak olmak hususundaki hareketi takdirle karşılarız. Ancak bu mesele etrafında temas ettiğiniz mevzulara doğrudan doğruya alâkamız olmadığı için bir şey söylemek istemiyoruz. Siz kendi şartlarınıza göre durumu kendiniz takdir ediniz. Selâmlar.

● **Mahmut Özüberk/Batı Almanya:** Birisi çıkıp size MSP iktidara gelirse beşinci mezhebi ilân edecekmiş demişse sizin de buna ihtimal vererek bize sual tevcih etmenizi hayretle karşıladık. Doğrusu şu bizim imanlı kitle, hasmın maksadlı propagandalarına karşı hâlâ gereken basireti gösteremiyor. Kimin ne yapmak istediği çoktan belli olmuştur. Böyle saçmalıkları tâ yurt dışından mektup yazıp tahkike girişmeniz cidden üzücüdür.

Aziz kardeşimiz, Erbakan ve MSP'nin ne yolda olduğunu anlamak için uzun bir tahkike lüzum olmadığı kanaatındayız. Selâmlar.

● **Ali Koçak/Batı Almanya:** Gönderdiğiniz yazıyı aldık. Teşekkür ederiz. Temas ettiğiniz mes'elelerde size hak vermemek kabil değil. Ancak siz daha önce Seyfi Şenoğlu'na gönderdiğiniz ve başyazarımız hakkında uluorta iddialar ihtiva eden mektubunuzdaki yanlışlarınızı düzeltmelisiniz. Sizden bu hususta cevap bekliyoruz. O mektubunuza bu sütunda verilmiş olan cevaplarda mes'eleyi tahkik edebilmeniz için size gerekli ip uçları verilmişti. Bu halledilmeden ve sizin gerçeği gördüğünüze şahid olmadan yazınız neşredilemez. Allah'ın selâmı bütün müminlerin üzerine olsun!

Not: Bazı kardeşlerimiz, Avrupa Büromuzdan yurd dışındaki abonelerimize gönderilen matbu mektuplarda borçlarına aid yanlışlıklardan şikâyet etmektedirler. Halbuki o mektuplarda vâkî olabilecek hatalar için peşinen özür dilenmiş olduğuna dikkat edilmemektedir. **«İş-bu mektuba belli bir müddet cevap vermezseniz aboneden silineceksiniz!»** kaydı abone yüzünden değil de o abonenin bilinen adreste mevcud olmadığı kanaatiyle icra edileceği bilhassa kaydedilmişti.

Ayrıca bu hafta abonelerini yenilemek istiyenler için, gazetelerinizin içine matbu posta çeki havâle kâğıtları konulmuştur. Aboneniz bitmedi ise bunları bir yakınınız için kullanabilirsiniz. Benim borcum yoktu da bu havâle kâğıdı bana niçin geldi, demeyiniz.

Eski kayıtlarımızın pek muntazam olmadığı mâlumdur. Bu bakımdan hesap hatalarının hoş görülmesini rica ederiz.

Sebil

G. Yemen'deki Kâfirlerin Boğuşması ve..

Diyeceksiniz ki, **«Nasıl olur? Yemen müslümanların değil midir ki; kâfirlerin boğazlaşmasından bahsedebiliyorsunuz?»**

Evet, Yemen asırlardır üzerinde müslümanların yaşadığı bir ülkedir ama, şu anda Yemen'de müslümanlar **hükmetme** mevkiinde değildirler. İslâm Hilâfeti'ne ve Osmanlı Devletine karşı, İngilizlerin dalavereleriyle **İmam Yahya'nın** liderliğinde ayaklanan Yemenliler 1918'de Hilâfet merkezinden ve dairesinden kopmuşlar ve **kendi başlarına buyruk** bir devlet kurmuşlardı.

İmam Yahya, 30 yıl **ingiliz kuklası** olarak hükümfermâ olduktan sonra 1948'de öldürülmüş yerine oğlu İmam Ahmed geçmiş, İmam Ahmed de 1962'de öldürülünce yerine geçen İmam Bedir duruma hâkim olamamış, isyancılarla yıllarca süren mücadeleden yenik çıkmıştı. O günden bu güne Yemen ikiye bölünmüştür. **Ancak, Kuzey ve Güney, her iki Yemen'de de şimdi daha çok Batı kapitalistlerle komünistler iktidar mücadelesi vermektedirler ve asırlardır Osmanlı idaresine de itaat göstermeyen yüzbinlerce İslâm askerini çöllerinde ve yalçın dağlarında eritmiş olan Yemen halkı nihayet müslüman olmayanların katılığına teslim olmak zorunda kalmışlardır!**

Böylesine çetin mücadelelere dayanıklı bir bölgenin sonunda bir avuç kapitalist veya komünist sergerdeye boyun eğmek zorunda kalması gerçekten acıdır. Asırlardır. İslâm'ın idarecilerine itaat etmeyen Yemenli şimdi isimleriyle güya müslüman olan bir avuç keferelerin zâlim yumrukları, dipçikleri tekmeleri altında **inletiliyorlar.**

Bölünmeden ve İngiliz vesâyetinden bu yana geçen zaman içinde Güney Yemen kendisine destek olunacak, bağlanılacak bir dünya görüşü olarak üst kademelerde komünizmi kabul etmiş ve komünist ideolojinin liderlik rekabetinde Pekin ve Moskova'ya, her ikisine de şirin görünmeye yaranmaya çalışmıştı.

Ne var ki, Rusya'nın emriyle Eritre'deki müslüman halka karşı **Habeşli** ortodoks haçlı hristiyanlarıyla birlikte saldırıp, Rus silâhlarıyla ölüm kusturan ve bundan asla vicdanı sızlamıyan Güney Yemen Devlet Başkanı Salim Rubayi Ali artık yok!. Çünkü Rusya'ya sadakatinin bedelini yine daha **katı rusçular** tarafından yaman bir şekilde ödedi. Zira, kendisi tam rusçu değildi, Pekin tarafına da meylediyordu. Ama, Rusya'nın Güney Yemen'e asla düşmanca hisler beslemediğini zannediyordu.

Tam bu sırada bir tertip meydana geldi. Rubayi Ali tarafından gönderildiği bildirilen bir paketteki bombanın patlaması sonunda Kuzey Yemen Devlet Başkanı **Ahmed Gamsi,** Güney Yemen temsilcisinin çanta paketi kendisine takdim etmesinden hemen sonra meydana gelen patlamada öldü. Daha altı ay önce de yine bir başka Kuzeyli başkan, **İbrahim Hamdi,** Güney Yemen'e seyahate hazırlanırken öldürülmüştü. Şimdi de Gamşi birleşme tekliflerini gündeme getirdi ve yine ölüm!. Burada durumu anlamak gayet kolay.. Şöyle ki, Kuzey Yemen 6 - 7 mil-

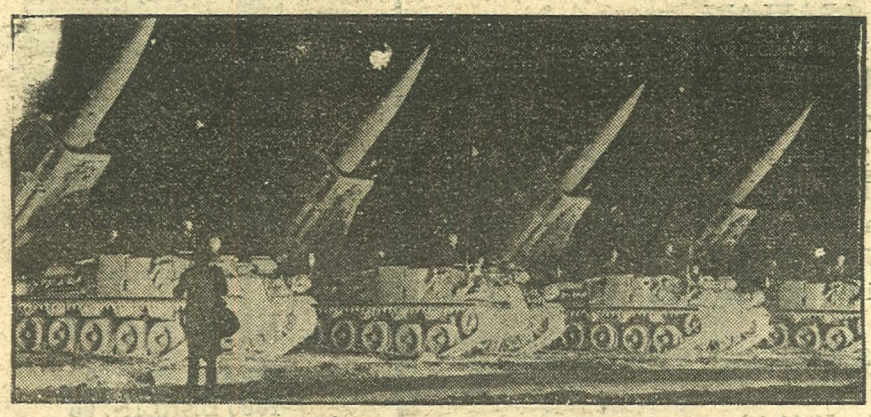

Rusya'nın barış ve iyiniyet güvercinleri«..

yon nüfusa sahip.. Güney ise 1,5 milyon.. Toprak genişliği bakımından her iki Yemen Türkiye'nin üçte ikisi kadar bir yer işgal ediyorlar, dünyada.. Bilhassa nüfus çokluğu ve mesaha darlığı bakımından, Kuzey'in Güney'e tam hâkim olması pek alâ mümkündür ve Kuzey daha ziyade batılı kapitalistlerin emrinde olduğuna göre, Rusya böyle bir birleşmeye engel olmalıydı.

Güney Yemen Devlet Başkanı, Eritre'de kâfirlerin yanında yer alarak, müslümanlara kan kusturmakla da sadakatini ispatlamamış mıydı? Ama işte hesap yanlış çıktı ve Çin komünistlerine de yaranmak gibi ikili tavır takındığı zaman Kuzey Yemenli başkan Gamşi'nin öldürülmesinin mes'uliyeti de Rubayi Ali'ye yüklenerek, bizzat kendi başbakanı Ali Nâsır Mehmed tarafından kurşuna dizdirildi. Böylece de **tam moskofçu** olan **Ali Nâsır** Rusya'nın menfaatlerinin bekçiliğini eksiksiz yapacak bir kimse olarak, **devlet başkanlığı** mevkiine geldi, daha doğrusu getirildi!

Halbuki bir **Kuzey - Güney Yemen birliği** gerçekleşmiş olsaydı (ki, Pekinci komünist olan Rubayi Ali buna tamamiyle karşı değildi) Kızıl Deniz ağzındaki moskof kontrolü elden çıkabilirdi. Şu anda iktidarda olanlar ise, gerek Ali Nâsır, gerekse Savunma Bakanı **Ali Antara** ve Abdülfettah İsmail gibi zevat Moskova'ya son derece bağlı kişiler olarak öteden beri bilinmektedirler.

Güney Yemen uzun zamandan beri Moskova'nın gözünde **«Üçüncü Dünya ülkeleri arasında Moskova'nın en sâdık dostu»** olarak muamele görmekteydi. Ancak **Bab-ül Mendep Boğazı** gibi gerek Kızıl Deniz girişinin, gerekse Hind Okyanusunun stratejik bir mevkiini teşkil eden bu noktada Rusya kendi menfaatlerini korumak için en sadık dostlarını dahi harcamayı göze almış, ve yerlerine tam uşaklarını getirmeye muvaffak olmuştur.

Rusya'nın uzun zamandır Orta - Doğu'ya hâkim olma siyasetindeki elde ettiği ve birbirini tamamlıyan muvaffakiyetli neticeleri devşirmesi elbetteki Türkiye'ye de çok şeyler anlatmaktadır. Daha iki ay önce Afganistan'da Rusya'ya karşı ılımlı

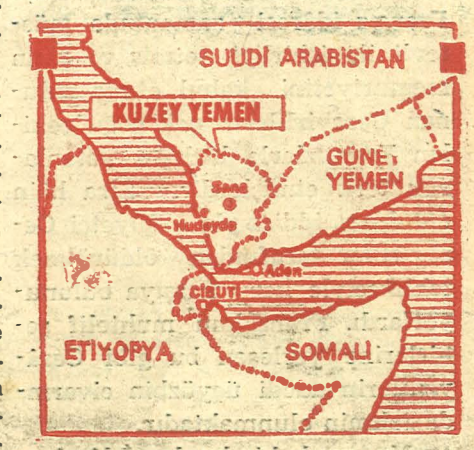

bir siyaset takib eden **Davut Han'ın** ve ailesinin topyekûn yok edilerek ve 12 bin kişinin katledilmesi suretiyle, **Taraki'ye** yaptırılan kanlı ihtilâlin izleri hâfızalardan silinmedi. İran'da **Amerikan Jandarması** durumundaki Şah'ın müslüman halka karşı giriştiği sindirme hareketleri içinden, Rusya'yı üstün vaziyete geçirmenin dalavereleri de ihmal edilmiyor. Suriye ve Irak üzerinde öteden beri bir kontrol ve hattâ hâkimiyet kurmuş olan, Kızıl Deniz'in Afrika sahillerinde Çibuti'de, Somali'de, Eritre'de devamlı kanlı hadiseler tertib etmekle meşgul olan Rusya ve Yeni Çar Brejnev'in İslâm âlemine hâkim olma yolundaki plânlarının son rötuşlarından birisi olarak Yemen'de elde ettiği üstünlüğü ileride Türkiye'yle daha sıkı bir samimî (?!) münasebetler tesis etmek için bir vesile ittihaz etmiyeceğini kim temin edebilir? Her ne kadar böyle bir ihtimale Ecevit ve hempâları ihtimal vermiyorlarsa da, biz olup bitenleri de şahit göstererek, bir gün aynı oyunu Ecevit'e ve Türkiye'ye karşı da oynamakta asla tereddüt etmiyeceklerini söyleyebiliriz. Esasen, denilebilir ki, şu anda Turkiye Rusya tarafından iyice muhasara altına alınmaya çalışılmaktadır ve bu arada içerdekiler de daha fazla ürkütülmek istenmemektedir. Ama, gerektiği zaman, elbetteki eline geçen fırsatı değerlendirmekte gecikmiyecektir ve gerçek şu ki, moskofçu komünistlerin Ecevit'e itibar edişlerinin ölçüsü, onun Rusya'ya itibar edişiyle nisbetli olarak şekillenmektedir.

Sebil

her şey hak için

Siyâsî, edebî, tarihî, ilmî, haftalık gazete

Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU

Umûmî Neşriyat Md: SELÂHADDİN EŞ

Yazı İşleri Mes'ul Md.: RAMAZAN GÜNTAY

Yıl: 3 Sayı: 132 / Fiyatı BEŞ Lira

İDAREHÂNE: Vilâyet Han Kat 1 Nu: 101 - 102

Tel: 26 38 96 — 27 20 99 — İSTANBUL

ABONE Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.

Posta Çeki Numarası 97446

Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

Umûmî Tevziat: ÜKAZ DAĞITIM

Sebil

Everything

Devoted to the Truth (HAQQ)

An independent Muslim Historica

Political and Literary Weekly

P.O. Box: 808 İSTANBUL

Representative of Europe

Seyfi ŞENOĞLU

Liebig weg 5

6236 ESCHBORN/Ts.

Phone 0 61 96 / 4 54 47

Postscheckkonto Nr: 116655-600

6000 Frankfurt a M